

MAĎARSKO

pre vás

Čo musíte vidieť

Východné Maďarsko

ÚVOD

Maďarsko je bezodným prameňom zázrakov počas celého roka, takže nech už sa vyberiete objavovať miestnu krajinu kedykoľvek, nikdy sa nepresýtite jej neustále sa meniacich farieb. Ak chcete preto bližšie spoznať nespočetné množstvo prírodných a kultúrnych pokladov, ktoré naša krajina ponúka spolu s príslubom úžasných zážitkov, jednoducho sa vydajte akoukoľvek cestou a tá vás dovedie k ďalšiemu nádhernému miestu. Porozhliadajte sa dookola, či už ste na loďke pohojdávajúcej sa na vlnách Balatonského jazera, alebo stojíte na úchvatných vrchoch pohoria Mecsek či uprostred rozľahlej Veľkej dunajskej kotliny. Zoznámte sa s pútavými povestami skrývajúcimi sa za každou pamiatkou a turistickou zaujímavosťou, objavte stáročné mestá a stavby, príbehy a miesta – sľubujeme vám, že získate zážitky na celý život.

OBSAH

VÝCHODNÉ MAĎARSKO	4
Jáger (Eger) a okolie	10
Mapa	12
Čo musíte vidieť	14
Obrana pohraničného hradu v Jágri	22
V tejto oblasti si nenechajte ujsť	24
Osmanské dedičstvo v Jágri	26
Naše obľúbené zábery z tejto oblasti	28
Tokaj a okolie	30
Mapa	32
Čo musíte vidieť	34
Hrady v Zemplínskych vrchoch	42
Tokajské Aszú	44
Naše obľúbené zábery z tejto oblasti	46
Debrecín (Debrecen) a Veľká dunajská kotlina	48
Mapa	50
Čo musíte vidieť	52
Debrecínsky mestský park (Nagyerdő)	60
Nevšedná hortobádska planina	62
Voľný čas pri jazere Tisza	64
V tejto oblasti si nenechajte ujsť	66
Naše obľúbené zábery z tejto oblasti	68

OBSAH

Gyula a okolie	70
Mapa	72
Čo musíte vidieť	74
Ako stráviť voľný čas v tejto oblasti	82
V tejto oblasti si nenechajte ujsť	84
Naše obľúbené zábery z tejto oblasti	86
Segedín (Szeged) a okolie	88
Mapa	90
Čo musíte vidieť	92
Kúpele Hagymatikum v Makove (Makó)	100
V tejto oblasti si nenechajte ujsť	102
Naše obľúbené zábery z tejto oblasti	104

VÝCHODNÉ MAĎARSKO

V maďarských regiónoch na východ od rieky Dunaj sa návštevníci stretnú s nekonečnou rovinou, ale aj s horskými pásmami. Na dokonale rovnej krajine Veľkej dunajskej kotliny v okolí Hortobágyu sú tu a tam roztrúsené úzke konštrukcie vahadlových studní, zatiaľ čo Deväťoblúkovi most, miestne krčmy a pohľad na stáda maďarského stepného dobytka návštevníka hneď prenesú do minulosti. Na severe je možné navštíviť Tokaj, najznámejšiu maďarskú vinohradnícku oblasť, alebo si urobiť výstup na vrch Kékestető a vychutnať si pohľad z vtáčej perspektívy. Východné Maďarsko však ponúka ešte oveľa viac než samotné prírodné krásy: mestá Segedín, Debrecín a Níredháza (Nyíregyháza) tiež ukrývajú veľa prekvapení.

VÝCHODNÉ MAĎARSKO

Vínne pivnice v obci Herceghút

VÝCHODNÉ MAĎARSKO

VÝCHODNÉ MAĎARSKO JE DOMOVOM SVEToznÁMEHO TOKAJSKÉHO VÍNA, ALE AJ NÁRODNÉHO PARKU HORTOBÁGY, KTORÉHO PLÁNE, MOČIARE A DIVOŽIJÚCE ZVIERATÁ SÚ NAŠOU PÝCHOU A JEDINEČNOU ATRAKCIOU. PRAVÉ KÚPEĽNÉ MESTO HAJDÚSZOBOSZLÓ SA HONOSÍ NAJVÄČŠÍM KÚPEĽNÝM KOMPLEXOM V EURÓPE A MESTO JÁGER LÁKA NÁVŠTEVNÍKOV SVOJOU TAJOMNOU A SPLETITOU HISTÓRIOU.

Druhé najväčšie mesto Maďarska, **Debrecín**, leží úplne pokojne neďaleko východnej hranice krajiny. Po centre mesta jazdí málo dopravných prostriedkov, takže si viete dopriať potešenie z objavovania jeho zákutí počas prechádzky. Pri krátkych a príjemných potulkách mestom môžete obdivovať slávny triptych známeho maďarského maliara Mihály Munkácsyho v Dériho múzeu, vychutnať si výhľad z Veľkého kostola reformovanej cirkvi a nadýchať sa netradičnej umeleckej atmosféry v centre moderného a súčasného umenia MODEM. Ulice Piac utca a Hal kóz lemujú bary a reštaurácie, zatiaľ čo v mestskom parku Nagyerdő so zoologickou záhradou, termálnymi kúpeľmi Aquaticum a vedeckým centrom Agora na vás čakajú rozmanité možnosti trávenia voľného času.

Len na skok od Debrecína sa nachádza známa a obľúbená kúpeľná destinácia, mesto Hajdúszoboszló s najväčším kúpeľným komplexom v Európe s množstvom bazénov, sáun a toboganov. Neďaleko odtiaľ je aj Národný park Hortobágy. Národný park je vďaka svojim predstaviam majstrovského maďarského jazdecktva, jedinečnému maďarskému stepnému dobytku a zriedkavým druhom vtáctva zapísaný do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Plavby loďou v oblasti **Vtáčej rezervácie na jazere Tisza** návštevníkom umožnia pozrieť sa zblízka na život volaviek a kormoránov. Ekocentrum pri obci Poroszló sa môže pochváliť najväčším sladkovodným akváriom v Európe, a okolo jazera Tisza vedie 70 km dlhá cyklistická trasa, na ktorej sa môžete zastaviť v ktoromkoľvek mestečku a s najväčšou pravdepodobnosťou natrafíte na pláž ako stvorenú pre chvíľu oddychu a relaxácie.

Severná časť oblasti, mesto **Jäger** rozhodne stojí za návštevu. Nad prekrásnym barokovým centrom sa týči Jágerský hrad, ktorý sa preslávil historicky aj literárne. Minaret a turecké kúpele sú pozostatkami osmanskej nadvlády, zatiaľ čo hradná expozícia stredovekých zbraní návštevníkov prenáša do čias našich hrdinských bitiek.

Slávne jágerské víno, Bikavér, čo znamená býčia krv, pretkané legendami, láka do vínnych pivníc v Údolí krásnych zien.

Za mestom Jäger sa rozprestiera kopcovitá oblasť horského pásma Matra a Bukových vrchov s hustou a spletitou sieťou turistických trás. V tomto regióne nájdete podmienky na akúkoľvek aktivitu, aká vám príde na myseľ: od severskej chôdze cez bežecké lyžovanie a jazdu po úzkorozchodnej železnici, až po zážitkové parky. Z prírodných zaujímavostí je to predovšetkým vodopád v údolí Ilona, vyhladávková veža na kopci Galyatető, vrch Kékestető a úľové skaly Bükkalja.

Ďalej za Bukovými vrchmi, neďaleko **Miškovca (Miskolc)**, leží pekné mestiečko **Lillafüred**, ktoré sa oplatí navštíviť kvôli jazde na miestnej úzkorozchodnej železnici a veslovaniu na jazere Hámori. Na **Hrade Diósgyőr** sa pravidelne konajú koncerty a ukážky vojenského umenia, ale plavci si viac užijú jedinečné jaskynné kúpele v **Miskolctapolca**.

Tokajská vinohradnícka oblasť s množstvom vínnych pivníc, zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, však vďačí za svoju slávu, pochopiteľne, nenapodobiteľným tokajským vínam. Ostatné atrakcie v tejto oblasti sú zážitkový park Zemplén, zoolpark v Níredháze a **kvapľové jaskyne Aggtelek**. Preskúmať tu môžete aj miestne hrady zo začiatku 18. storočia alebo sa bicyklovať v oblasti horného toku rieky Tisa.

V juhovýchodnej časti Maďarska leží mestiečko **Gyula**, zaujímavá a vzrušujúca destinácia s rozľahlými termálnymi kúpeľmi priamo v 600-ročnom areáli kaštieľa Almásyovcov. Interaktívna výstava v priebehu celého roka odhaľuje detaily z každodenného života aristokratických rodín.

V slnečnom meste **Segedín** pri rieke Tisa si môžete pozrieť secesné architektonické pamiatky a dynamické galérie. Hádám najikonickejšou stavbou v tomto očarujúcom meste je rozmerný Votívny kostol, skvostná kulisa divadelných a hudobných predstavení, ktoré sa tu konajú pod holým nebom v rámci každoročného Segedínskeho letného festivalu.

Neďaleké mestiečko **Makov** láka návštevníkov termálnymi kúpeľmi Hagymatikum, ktoré navrhol ikonický majster maďarskej organickej architektúry Imre Makovecz, Národným pamiatkovým parkom Ópusztaszer s pôsobivou výstavou na počesť príchodu Maďarov do Karpatskej kotliny, a v prípade priaznivého počasia dokonca aj pozorovaním nočnej oblohy.

Jazero Hámori v Lillafürede

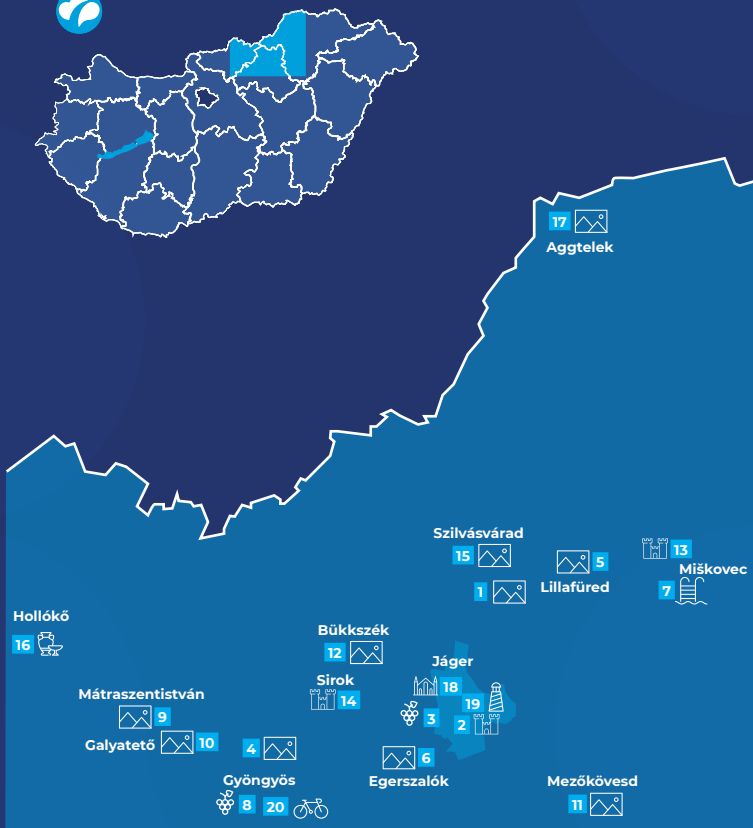
JÁGER A OKOLIE

JÁGER A OKOLIE

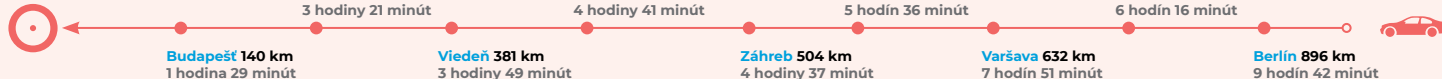
V severnej časti dominujú krajine najrozsiahlejšie maďarské horské pásma Matra a Bukové vrchy, kde sa môžu návštevníci zabaviť množstvom aktivít bez ohľadu na vek či pohlavie. Počnúc nadšencami aktívneho oddychu v krásnej prírode a končiac tými, ktorí radi objavujú mestské zákutia, nároční turisti, fanúšikovia kúpeľných aktivít, a dokonca aj milovníci vína... všetci sa do týchto miest zamilujú! A ak by vás turistika v týchto nádherných lesoch vyčerpała, potom vám kúpele, wellness a prechádzky po historických mestách poskytnú množstvo príležitostí, aby ste nabrali nové sily. Dve z množstva historických pamiatok v tejto oblasti, ktoré stojí za to navštíviť, sú Jágerský hrad, okupovaný Turkami v 16. storočí, a hrad Diósgyőr týčiaci sa nad riekou Szinva. Milovníci folklóru zas môžu podniknúť výpravu za dedičstvom ľudového umenia Matyó.

Horské pásmo Matra je pozostatkom prehistorickej sopečnej aktivity a Bukové vrchy sú krasové pohorie s množstvom nádherných jaskýň. Návštevník tohto regiónu môže začať deň adrenalínovou prehliadkou jaskyne, popoludní pokračovať oddychom v 400-ročných tureckých kúpeľoch so zlatou kupolou a večer zážitky zavrieť gastronomickými pôžitkami a vínami až z troch vinohradníckych oblastí (Bukové vrchy, Jáger a Matra). Sú tu jedinečné možnosti turistiky a výletov za pamiatkami, ktoré potešia telo i dušu: navštívte Údolie krásnych žien, odkiaľ pochádza slávne víno Egri Bikavér – môžete ho prebrázdniť na bicykli alebo precestovať miestnou úzkorozchodnou železnicou a celkom sa ponoriť do vinohradníckej kultúry tejto oblasti.

1. Nemzeti park Bukk (Bükk)
2. Jágéri vár
3. Szépasszonyvölgy (Údolie krásnych žien), Jáger
4. Kékestető a televízna veža Kékestető
5. Závojevý vodopád, Lillafüred
6. Kúpele a travertínové terasy, Egerszalók
7. Jaskynné kúpele v Miskolctapolca
8. Rad vínných pivníc Farkasmály, Gyöngyös
9. Mátraszentistván
10. Rozhládňa Galya, Galyatető
11. Múzeum ľudového umenia Matyó, Mezőkövesd
12. Bükkszék
13. Hrad Diósgyőr
14. Hrad Sirok
15. Szilvásszék
16. Hollókő
17. Nemzeti park Aggtelek
18. Katedrála v Jágri
19. Míňaret v Jágri
20. Zážitkový park Gyöngyös-Sástó

Jäger

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

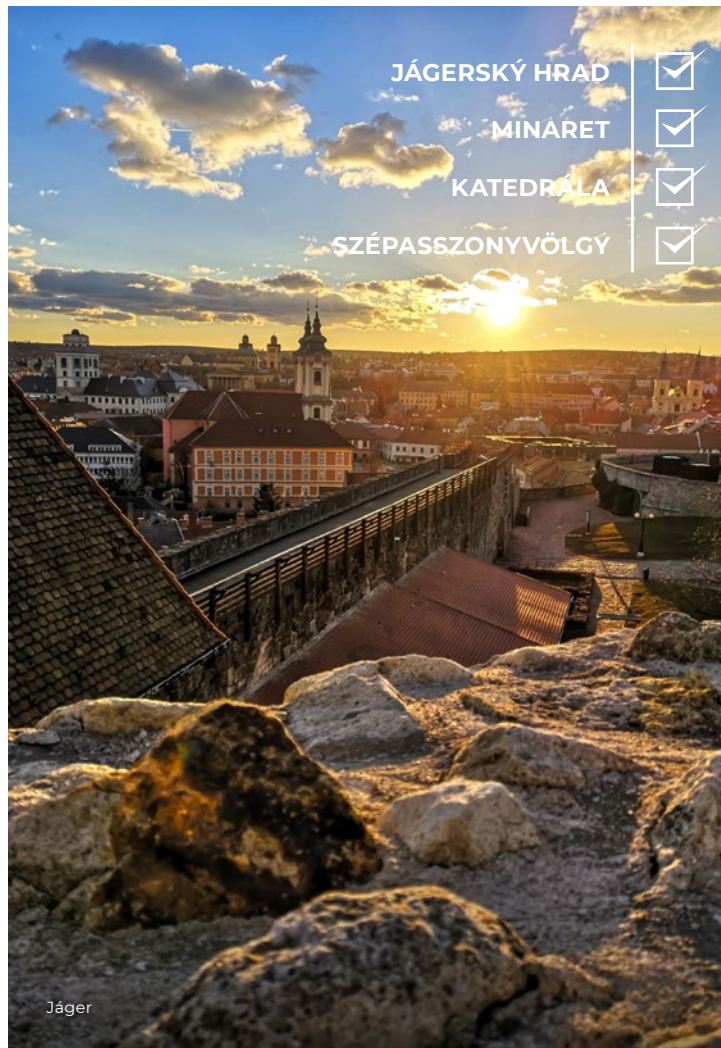
AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU LEN JEDEN DEŇ

JÁGER – KLENOTNICA BAROKOVÉHO UMENIA

Najvýznamnejšie pamiatky **Jágra** sú výborným východiskom objavovania severovýchodnej časti Maďarska. Pozoruhodný a jedinečný **Jágerský hrad** je nielen najznámejšia maďarská historická pamiatka, ale aj monument, ktorý celé stáročia odolal turbulentným udalostiam a pre mnohých predstavuje priam legendu. Prehliadka hradu a bludísk jeho podzemných tunelov a žalárov evokuje autentickú stredovekú atmosféru a ponúka nahliadnutie do života vtedajších rytierov. V hradnom múzeu je možné pozrieť si niekoľko strhujúcich expozícií. Prijemná prechádzka po promenáde pozdĺž hradných múrov vás zavedie do emblematickej budovy z osmanskej éry. Jágerský **minaret**, veža slúžiaca na zvolávanie veriacich, v turečtine zvaná minare, je najsevernejšie stojaci dodnes zachovaný monument osmanskej architektúry. Výstup po 97 strmých schodoch vám poskytne nádherný výhľad na barokové mesto zo 40 metrov vysokého minaretu.

Druhú najväčšiu cirkevnú budovu v Maďarsku, **Katedrála v Jágrí**, sa honosí nádherným interiérom. Pozoruhodná kupola a veže katedrály v klasicistickom slohu sa týčia nad mestom vo výške 20 poschodí.

Keď opustíte centrálnu oblasť, svižnou prechádzkou sa dostanete do údolia **Szépaszonyvölgy** (Údolie krásnych žien), najznámejšej časti približne 130 kilometrov dlhej siete jágerských vínnych pivníc. Našťastie pre nás, gastronómickú a vinárska revolúcia zasiahla aj tieto miesta, preto tu nájdeme terasy reštaurácií v stredomorskom štýle, pestré vínne bary, najnovšie trendy v gastronómii, vinárstve aj interiérovom dizajne, jazz a swing, a tiež kvalitnú šunku aj syry popri vynikajúcom tradičnom chlebe s masťou. Táto bezprostredná vinohradnícka oblasť ponúka produkty malých miestnych vinárstiev, ale aj veľké a známe značky.

Jäger

EGERSZALÓK

MEZŐKÖVESD

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU DVA DNI

LUXUSNÝ ODDYCH V OKOLÍ JÁGRA

Keď opustíme mesto Jáger, dostaneme sa do obce **Egerszalók** s jednými z najunikátnejších termálnych kúpeľov v Európe – museli by ste sa vybrať do Pamukkale v Turecku alebo ešte ďalej, až do Yellowstonského národného parku v USA, aby ste uvideli niečo také – prírodné terasy **Solného kopca** z travertínového vápenca ponorené v hmle vám poskytnú nezabudnuteľný zážitok z kúpania. Tieto miesta boli dlho veľmi jednoduché a vidiecke, ale dnes ich, naopak, vystihuje práve luxus. Vo vonkajších bazénoch je liečivá voda vynikajúcej kvality, zatiaľ čo v interiéri komplexu si môžete dopriať rozmanité zážitky, napríklad zrubovú saunu.

Hlavné mesto kraja Matyó – **Mezőkövesd** – vám umožní ponoriť sa do krásy ľudového umenia jedinečných obyvateľov s týmto tajuplným menom. Odtiaľto pochádza nepochybne najslávnejší maďarský výšivkový vzor, ktorý je zapísaný do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. Múzeum Matyó, v minulosti hotel Korona, vystavuje nespočetné množstvo variácií výšivkového vzoru „ruže Matyó“, ukážku svadobného foyeru, model tradičnej modrotlačiarkej dielne či dielne na výrobu „šurcu“ (tradičného doplnku mužského odevu v kraji Matyó, podobného zástere).

Travertínové terasy, Egerszalók

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU TRI DNI

NENECHAJTE SI UJSŤ

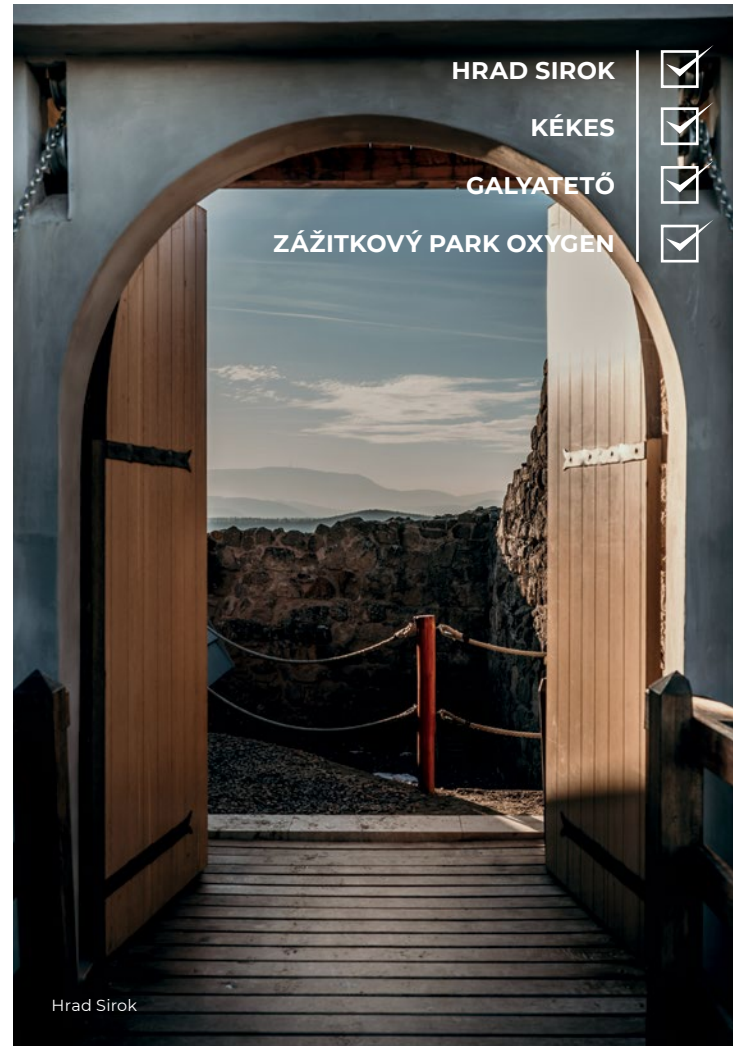
Po návšteve mesta Jäger sa oplatí vyraziť do kopcov pohoria Matra, kde na vás čaká množstvo zážitkov, ktoré si nemožno nechať ujsť.

Už len cesta k ruinám **hradu Sirok**, ktorý je najznámejšou stavbou svojho druhu v pohorí Matra, je sama osebe dobrodružstvom, pretože hrad bol postavený navrchu strmého sopečného kopca. Najvýznačnejšou črtou dolného aj horného opevnenia nedávno zrenovovanej pamiatky je padací most ovládaný závažiami, a priamo na hrade je výstava, vďaka ktorej si návštevníci urobia predstavu o tunajšom rušnom stredovekom živote.

V neďalekom pohorí **Kékes** sa nachádza slávna televízna veža, najvyššia budova v Maďarsku. Postavili ju v roku 1958, v zlatom veku maďarskej televízie, a v 80. rokoch ju zrenovovali a zmodernizovali. V okružlej časti so strechou je k dispozícii bar a otvorená časť slúži ako rozhľadňa – z oboch miest je nádherný výhľad. Väčšina turistických trás v oblasti vedie do pohoria Kékes, v ktorom je aj najdlhšia maďarská zjazdovka.

Druhý najvyšší vrchol Maďarska, **Galyatető**, je ideálna trekingská destinácia pre všetkých nadšencov prírody bez ohľadu na vek. Ak si chcete užiť najkrajší panoramatický výhľad, vyberte sa k nedávno zrenovovanej rozhľadni Galya: už samotná budova stojí za návštevu a rovnako tak aj výhľad z nej.

Na polceste medzi mestami Mátrafüred a Mátraháza je **zážitkový park Oxygen**, ktorý ponúka nezabudnuteľné dobrodružstvá, napríklad jazdu na lanovej dráhe 30 metrov nad kráterom kameiolomu, či kontrolovaný voľný pád pozdĺž steny krátera z výšky 20 metrov. Nemusíte však byť nevyhnutne adrenalínový fanatik, aby ste si zážitkový park užili; park ponúka zábavu pre celú rodinu: deti si užijú jazdu na štvorkolkách, v sedačkovej lanovke, na elektrickom vodnom skútri či v zorbing lopte na vode.

HRAD SIROK

KÉKES

GALYATETŐ

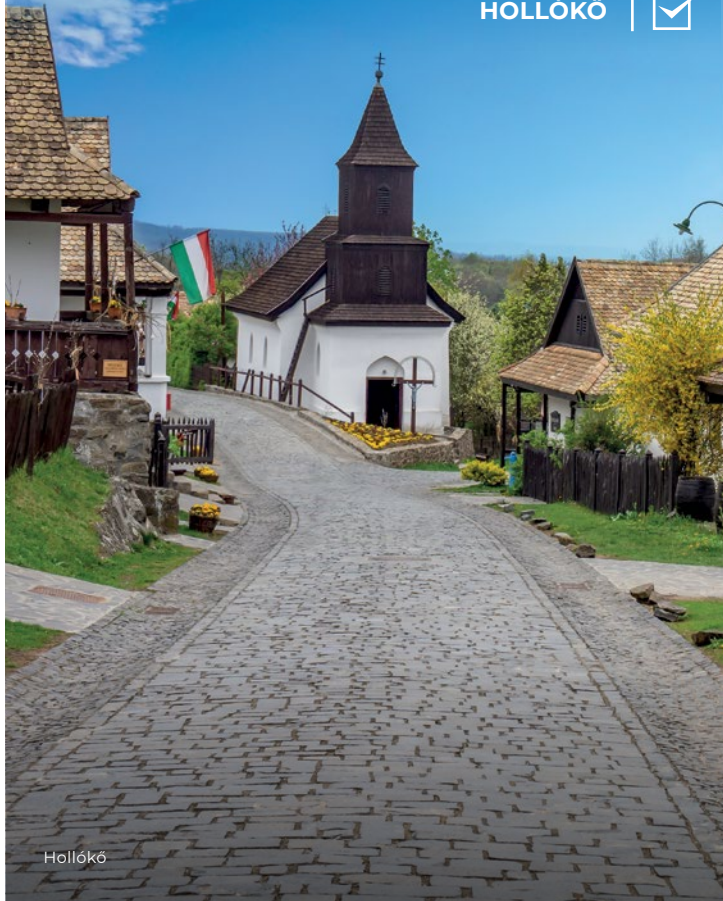
ZÁŽITKOVÝ PARK OXYGEN

Hrad Sirok

RAD VÍNNYCH PIVNÍC
FARKASMÁLY, GYÖNGYÖS

HOLLÓKÓ

Hollókó

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU ŠTYRI DNI

SPozNAJTE REGIONÁLNE TRADÍCIE

Kedysi boli vínné pivnice Farkasmály centrom zábavy v meste Gyöngyös, a dnes zažívajú svoju renesanciu. Najstaršie z unikátnym spôsobom prepojených 25 pivníc boli vytesané do vápencovej skaly približne pred 300 rokmi. Nad pivnicami sú lísovne s prepracovanými drevenými vchodmi; v ich centrálnej časti býval správca pivnice.

Čo by kameňom dohodil od Matry leží krásna dedinka **Hollókó**, najväčšie živé múzeum pod holým nebom v Maďarsku a domov hŕstky ľudí, ktorí ešte udržiujú svoje tradície pri živote. Dedinka Hollókó sa nachádza v oblasti Palóc v regióne Cserhát a vyzerá, akoby sa jej negatívny vplyv 20. storočia ani nedotkol. Nie div, že to bolo prvé miesto v Maďarsku a zároveň prvá dedina na svete, ktorá bola zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Môžete sa tu plne ponoriť do vidieckeho života 19. storočia a zároveň si byť istí, že starodávne tradičné kroje tunajších obyvateľov a slany chlieb ako typické miestne jedlo nie sú len turistickou atrakciou. Po návšteve tejto dedinky – živého múzea ľudových tradícií – budete mať možno chuť navštíviť miestnu stredovekú, nedávno zrenovovanú masívnu skalnú pevnosť alebo sa poprechádzať popri krásnom potoku či rybníkoch, ktoré sa využívali na namáčanie lanu i kúpanie.

OBRANA POHRANIČNÉHO HRADU V JÁGRI

V druhej polovici 16. storočia bol Jágerský hrad až dvakrát napadnutý. Známejší je prvý útok, ktorý sa odohral v roku 1552: nepočetnej, ale odhodlanej skupine vojakov pod vedením Istvána Dobóa sa podarilo nemysliteľné: napriek tomu, že čelili obrovskej prevahe, odolali útoku mohutnej osmanskej armády. Ani nie o polstoročie neskôr, v roku 1596, sa však osmanské vojsko vrátilo a tentoraz nezaváhalo. Vojakom, ktorým velil Pál Nyáry, sa nepodarilo hrad pred útočníkmi obrániť. Väčšina obrancov sa vzdala, veliteľa odovzdali do rúk dobyvateľov a hrad ostal pod nadvládou Osmanskej ríše až do roku 1687.

V TOMTO REGIÓNE SI NENECHAJTE UJSŤ

EGRI BIKAVÉR A EGRI CSILLAG

Jágerská vinohradnícka oblasť sa stala počas ostatného storočia svetoznámu vďaka červenému vínu **Egri Bikavér** (býčia krv z Jágra), ktorému bola udelená ochranná známka Hungarikum. Víno **Egri Csillag** (jágerská hviezda) vytvorili miestni vinári v roku 2010 a stalo sa veľmi úspešným. Prvé menované je červené cuvée z modrého hrozna s plným telom, ktoré sa výborne hodí k tradičnej maďarskej kuchyni a k jedlám z diviny. Egri Csillag je svieže biele víno, tiež cuvée, ideálne k letnému obеду, ľahkej večeri alebo na pikniky.

PALÓCKA (POLOVECKÁ) POLIEVKA A ÚDENÝ PSTRUH

Najväčší Palóc – Kálmán Mikszáth – bol podľa legendy prvý, kto požiadal o jedlo „kombinujúce všetky chute maďarskej kuchyne“. Dnes sa táto polievka robí z hovädzieho, jahňacieho alebo bravčového mäsa so zemiakmi, zelenou fazuľou a s inou zeleninou, a pridá sa trocha kôpru, octu a kyslej smotany, aby sa dotvorila „typická“ maďarská chuť. Szilvásváradscky **pstruh**, špeciálnym spôsobom údený v rúre, patrí medzi najznámejšie jedlá severného Maďarska, a návštevníkov sem priťahuje rovnako ako prírodné poklady údolia Szalajka.

Minaret v Jágri

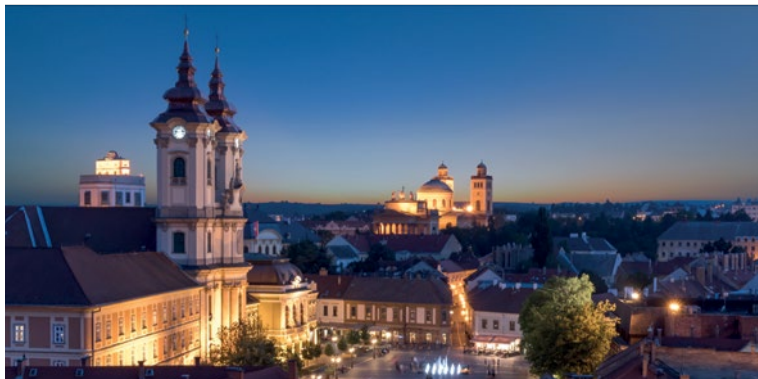

OSMANSKÉ DEDIČSTVO V JÁGRI

150 rokov trvajúca osmanská nadvláda zanechala v Maďarsku svoje stopy. Kultúry oboch národov sa navzájom nevyhnutne ovplyvnili, a to najmä v mierových časoch. Kdekoľvek sa osmanskí Turci zjavili, začali tam horľivo stavať v prvom rade náboženské budovy – v Maďarsku je najzachovalejšou osmanskou stavbou minaret v Jágri – a kúpele. Najhonosnejšie zo všetkých tureckých kúpeľov – hamamov – v Maďarsku sú tie jágerské, ktoré dal postaviť paša Arnaut. Rovnako veľkolepé sú pozostatky hamamu „válide sultán“, jeho matky.

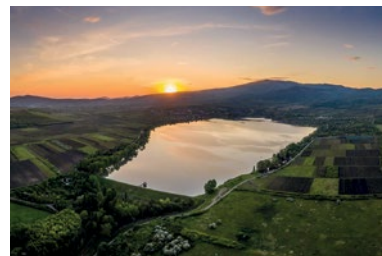
Osmanské dedičstvo však siaha ďalej než len po architektúru. Turci milovali ruže a boli by ich pestovali kdekoľvek, ale napríklad aj káva a tabak sa do Maďarska dostali prostredníctvom Osmanskej ríše. Turci sú zodpovední aj za prechod k bravčovému mäsu a masť v maďarskej kuchyni: bola to jediná ingrediencia, ktorej sa nedotkli, a tak jej miestni obyvatelia mali vždy dostatok. Maďarsko im vďačí aj za mletú papriku, korenie, paradajky, baklažán a mak. Niektoré z najtypickejších maďarských jedál – plnená kapusta, tarhoňa, lečo alebo langoš, popri mnohých iných – by bez tureckého vplyvu neexistovali. Dokonca aj maďarský výraz pre kotlík – bogrács – má turecký pôvod. Ktovie, ako by sa dnes v maďarčine nazývali čizmy (csizma), papuče (papucs či mamusz) alebo bič (korbács), ak by sa osmanské vojsko rozhodlo neprechádzať cez maďarské územie a radšej ho obísť.

NAŠE OBLÚBENÉ ZÁBERY Z TEJTO OBLASTI

 @VISITHUNGARY

TOKAJ A OKOLIE

Kaplnka sv. Terézie, Tarcal

TOKAJ A OKOLIE

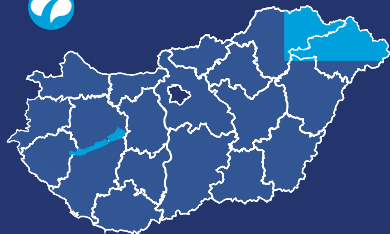
SPozNAJTE REGIONÁLNE TRADÍCIE

Oblasti Tokaj, Horná Tisa a Nyírség ležia v severovýchodnej časti Maďarska, v mieste, kde sa stretávajú tri krajiny. Tento živý a pestrý región ponúka zaujímavosti a aktivity pre celú rodinu.

V historickej vinohradníckej oblasti Tokaj-Hegyjalja, zapísanej do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, sa zrodilo slávne tokajské Aszú. Korene pestovania viniča v tomto regióne siahajú až do minulého tisícročia. Jedinčná mikroklima oblasti poskytuje vynikajúce podmienky pre vinohradníctvo, čo dokazujú rozsiahle a spletité systémy vínných pivníc. Návštevníci si môžu vybrať z rozmanitej ponuky degustácií tých najkvalitnejších vín a prehliadok vinohradov, a pochutiť si na skvelých jedlách podľa najnovších gastronomických trendov.

Milovníci kultúry a histórie tu tiež nájdu množstvo zaujímavých miest, ktoré sa oplatí navštíviť. Historické hrady v Zemplínskej župe vrátane zrenovovaných hradov Füzér a Szerencs, a tiež slávny Rákocziho hrad v Sárospataku (Blatnom Potoku) sú ideálne ciele peších turistických výletov.

Alebo dávate prednosť pádlovaniu? Horná Tisa, Bodrog a Hornád ponúkajú vynikajúce podmienky na výlety na kajaku či kanoe – piesočné brehy, bujná vegetácia a dedinky roztrúsené na brehoch riek prepožičiavajú tomuto regiónu romantickú atmosféru, ktorá vás určite očarí. Tieto miesta však ponúkajú množstvo aktivít pre celú rodinu: je tu zážitkový park, zoologická záhrada a niekoľko možností na kúpanie. A môžete si dopriať aj gastronomické pôžitky: ochutnať treba určite miestne jedlá z diviny, rovnako tak miestnu odrodu marhúl (Gönci) a v neposlednom rade tunajšie slivky, ktorých jedinečnosť dokazuje aj miestna „slivková cesta v Panyole“.

1. Múzeum octu Acetánia, Bodrogkeresztúr
2. Aszúház (Dom vína Aszú), Mád
3. Hrad Boldogkő, Boldogkőváralja
4. Tokaj-Hegyalja, festivalové pódium
5. Hrad Füzér
6. Víne pivnice, Hercegkút
7. Múzeum porcelánu v Hollóháza
8. Károlyiho kaštieľ, Füzérradvány
9. Jazero v skalách Megyer-hegy
10. Zoopark v Níredháze
11. Rákocziho hrad v Sárospataku
12. Múzeum vína svetového dedičstva, Tokaj
13. Návštevnícke centrum Vízsolyskej Biblie, Vizsoly
14. Zážitkový park Zemplén, Sátoraljaújhely
15. Hrad Regéc
16. Máriapócs, národné pútnické miesto
17. Zážitkový park v Níredháze
18. Rákocziho hrad v Szerencsi

Tokaj

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU LEN JEDEN DEŇ

Nie je pravdepodobné, že by ste počas prvej návštevy tokajskej vinohradníckej oblasti vynechali mesto **Tokaj**.

Je to barokové mestečko s nedávno zrenovovanými pamiatkami a jeho uličky s kostolmi, farebnými domami a krásnym námestím sú dokonalým miestom na príjemnú prechádzku. Ako výsledok rozsiahlych renovačných prác v rámci projektu rozvoja v duchu 21. storočia priťahuje kultúrna štvrt návštevníkov modernou budovou divadla, starou synagógou, z ktorej je dnes kultúrne centrum, a niekdajšou pivárňou prestavanou na **Vinárske múzeum svetového dedičstva**. Týmito významnými architektonickými počinmi sa podarilo dosiahnuť ideálnu kombináciu tradičných objektov a najmodernejších digitálnych riešení, a ponúknuť tak návštevníkom hravé interaktívne zážitky. Dá sa tu podniknúť virtuálny výlet po celom regióne, a to peši, na bicykli, autom, či dokonca v teplovzdušnom balóne. Vaše objavné zážitky obohatí aj obchod s vonnými esenciami, kolekcia korení a vínotéka.

Z Tokaja treba zamieriť do Zemplínskych vrchov, ktoré sa pýšia až štyrmi úžasnými ruinami hradov (Füzér, Regéc, Szerencs a Boldogkőváralja) a krásne zrenovovaným **Rákócziho hradom v Sárospataku**. Je to najkrajšia stavba v regióne a miesto s veľkou historickou hodnotou. Hrad bol dejiskom posledného kuruckého národného zhromaždenia, kde bolo prvýkrát v maďarskej histórii vyhlásené zrušenie nevoľníctva. Hradný komplex bol od čias vládnucej šľachty dôsledne zrenovovaný, ale monumentálne múry tzv. Červenej veže, lodžia Lorántffy a vnútorné nádvorie sú práve také pekné, aké bývali v časoch, keď hrad prekvital.

MÚZEUM VÍNA
SVETOVÉHO DEDIČSTVA

RÁKOCZIHO HRAD
V SÁROSPATAKU

Rákócziho hrad v Sárospataku

JAZERO V SKALÁCH MEGYER-HEGY

RAD VÍNNYCH PIVNÍC, HERCEGKÚT

ZÁŽITKOVÝ PARK ZEMPLÉN

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU DVA DNI

Ak sa rozhodnete v Sárospataku aj prenocovať, rozhodne by ste mali do svojej návštevy zahrnúť aj výstup k jednému z maďarských prírodných divov, neďalekému **jazeru v skalách Megyer-hegy**. Toto malé jazierko nie je skutočné pleso, ale je to dažďová voda, ktorá sa zbiera v kráteri starého kameňolomu. Vďaka nemu sa tu v jeho najlepších časoch vyrobilo v priemere 400 mlynských kameňov najvyššej kvality ročne, po ktorých bol veľký dopyt aj mimo Maďarska. Jazero môže byť v niektorých obdobiach až 6,5 metra hlboké priamo pri úpätí strmých skalných stien, ktoré v najvyššom bode dosahujú až 70 metrov. Okolo nich vedie cestička, z ktorej sa naskytajú úchvatné pohľady dolu na kráter a jazero.

Len 3 km od Sárospataku sa nachádza ďalšia zaujímavosť, ktorá stojí za návštevu: **rad vínnych pivníc v Hercegkúte**. Rozhodne nie je zhoda okolností, že maďarské vinohradnícke dediny vyzerajú ako typické švábske osady – títo horliví vinári germánskeho pôvodu sú známi svojou dokonalou čistotou, zmyslom pre poriadok a usilovnosťou. Hercegkút nie je výnimka: vínne pivnice v Gombos-hegy a Kóporos vytvárajú pravidelný zástup v štyroch radoch a nachádzajú sa pod približne 200 domami v hĺbke 10 – 40 metrov. Stojí za to pozrieť si aj Kalváriu a jej okolie, a dokonalým zakončením výletu do tejto oblasti bude degustácia výborných vín spojená s lahodnou švábskou večerou.

Nemusíte cestovať dlho, aby ste navštívili **zážitkový park Zemplén**, vybudovaný na troch terasách na kopci Magas, kde sa nachádza aj najdlhšia sedačková lanovka v Maďarsku. Okrem nej tu nájdete najdlhší celoročný tobogan a tiež najdlhšiu a najširšiu umelú zjazdovku. Najvzrušujúcejšia atrakcia parku je však lanová dráha nazývaná Sólým (Sokol), na ktorej zažijete jazdu v dĺžke jedného kilometra, vo výške 100 metrov a pri najvyššej rýchlosti 80 kilometrov za hodinu.

Jazero v skalách Megyer-hegy

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU TRI DNI

Na severných svahoch Zemplínskej oblasti stojí monumentálny hrad, ale nájdeme tu aj kúsok priemyselnej histórie a jeden estetický klenot.

Úchvatný hradný kopec, ktorý korunuje **hrad Füzér**, je pozostatkom dávnej vulkanickej činnosti. Tento historický skvost bol nedávno zrenovovaný, ale bol krásny aj v čase, keď to bola len rozvalina. Dnes jeho biele múry žiaria v slnečnom svetle a táto majestátna pamiatka dominuje celej okolitej krajine. Pohľad z hradu na panorámu bujných zelených zemplínskych kopcov vyráža dych.

V pokojnej dedinke Hollóháza v objatí lesov, ktorá sa pýši týmto významným hradom, sa okrem toho nachádza dvesto rokov stará **Porcelánová manufaktúra v Hollóháze**, jedna z najväčších porcelánok v Maďarsku. V rámci stálej expozície si tam návštevník môže pozrieť množstvo figúrok, ako aj rôzne predmety každodennej potreby. Porcelánku si môžete pozrieť v rámci prehliadky so sprievodcom a vyskúšať si, ako vám pôjde maľovanie na porcelán.

Múzeum porcelánu v Hollóháze

HRAD FÜZÉR
MÚZEUM PORCELÁNU
V HOLLÓHÁZE

Hrad Füzér

MÁRIAPÓCS ZOOPARK V NÍREĎHÁZE

Máriapócs

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU ŠTYRI DNI

Len 30 km od Níredháza sa nachádza **Máriapócs**, jedno z najvýznamnejších mariánskych pútnických miest. V období po osmanskej nadvláde si veriaci z malej dedinky Pócs v kostole všimli, že Panna Mária vyobrazená na ikone, ktorú namaloval brat miestneho kňaza, vyzerá, akoby plakala. Stala sa z toho taká veľká udalosť, že bolo nariadené preniesť ikonu do Viedne, kde je dodnes uložená v Katedrále sv. Štefana. Legenda hovorí, že presná kópia ikony tiež dokázala plakať a konať zázraky, preto táto skromná maľba uložená v barokovom kostole každoročne priláka pol milióna návštevníkov, dokonca aj samotného pápeža Jána Pavla II., ktorý tu slúžil omšu.

Zoopark v Níredháze sa nachádza v oblasti Sóstó, hojne navštevovanej turistickej destinácii Níredháza – hlavnom meste regiónu Nyírség. V 30-hektárovom dubovom lese žije približne 5 000 zvierat, pričom niektoré z nich sú jediné exempláre svojho druhu v Maďarsku. Deň strávený na tomto exotickom mieste bude dobrodružnou zoologickou výpravou okolo sveta. Výstup na andské pohoria, prechádzka po morskom dne, výlet do stredu džungle alebo do savany, predstavenie s tuleňmi či kŕmenie žralokov v obrovskom akváriu sú len niektoré z fantastických aktivít, ktoré môžete zažiť na tomto úžasnom mieste.

Zoopark v Níredháze

HRADY V ZEMPLÍNSKÝCH VRCHOCH

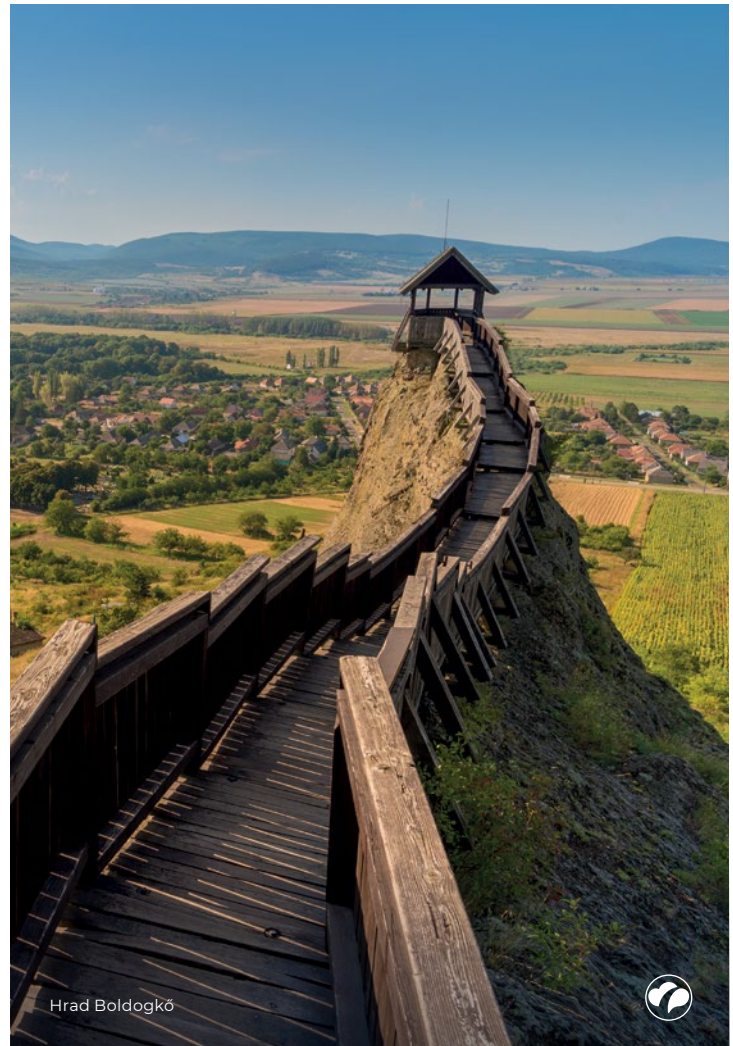
Výlety v Zemplínskych vrchoch sú ako cestovanie v čase: nachádza sa tam neďaleko od seba až päť hradov, ktoré vás v okamihu presunú do stredoveku.

Väčšina z nich bola postavená po mongolskom vpáde v 13. storočí. Prechádzali potom z rúk jednej šľachtickej rodiny do druhej a na začiatku 18. storočia zohrali kľúčovú úlohu v povstaní vedenom sedmohradským kniežatom Františkom II. Rákocziom. Výsledkom však bolo ich zničenie Habsburskou ríšou.

Hrad Füzér sa dodnes pýši tým, že po bitke pri Moháči v roku 1526, jednej z najvýznamnejších udalostí v maďarských dejinách, bola na hrade rok uložená svätá koruna Uhorského kráľovstva. Na Rákocziho hrade v Sárospataku sa počas zmieneného povstania uskutočnilo v roku 1708 posledné národné zhromaždenie, na ktorom bolo zrušené nevoľníctvo v Maďarsku. Hrad Szerencs, pôvodne postavený ako kláštor, neskôr prestavaný na pevnosť, Habsburgovci tiež neušetrili: jeho veže zbúrali a stavbu používali ako sýpku. Hrad Boldogkő v obci Boldogkőváralja nebol z vojenského hľadiska až taký významný, zrejme preto ho preslávila skôr báseň, ktorú tam napísal známy uhorský básnik 16. storočia Bálint Balassi (Valentín Balaša), nazvaná „Pre milovníkov vína“ („Borivóknak való“). Hrad bol nedávno zrenovovaný a dnes sa v ňom nachádza aj veľmi zaujímavé návštevnícke centrum.

Rákócziho hrad, detail

Hrad Boldogkő

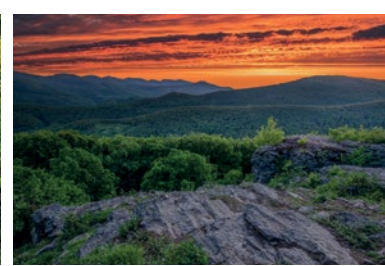
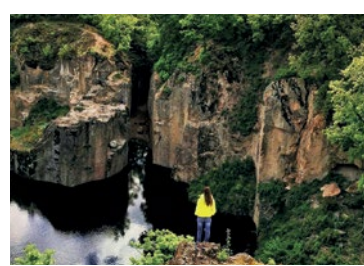
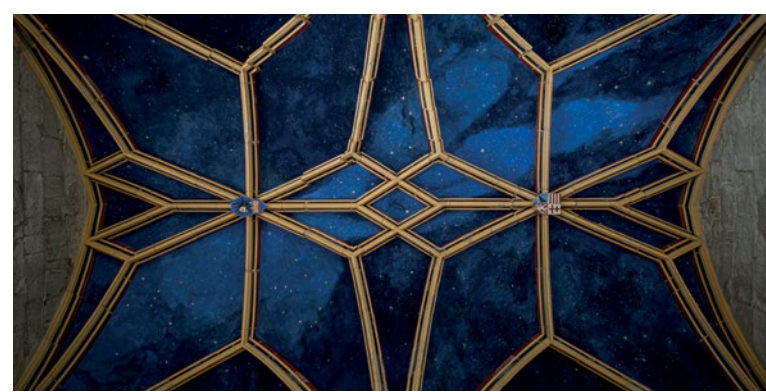
TOKAJSKÉ ASZÚ

Tokajské Aszú patrí medzi najoceňovanejšie sladké dezertné vína na svete. Výroba dezertných vín v tokajskej oblasti bola už od 16. storočia riadená osobitnými usmerneniami, ktoré určovali, z ktorých vinogradov pochádza najlepšie hrozno na tento typ vína. Tokaj je najstaršia vinohradnícka oblasť na svete, ktorá vydala takéto usmernenia týkajúce sa pôvodu hrozna a vína. Boli to v podstate prvé príklady toho, čo dnes nazývame systematickým označovaním pôvodu vína. Výroba vína Aszú je už veľmi dlho prísne regulovaná, aby sa zabezpečila čo najvyššia kvalita. Aszú znamená základné víno, ktoré je počas fermentácie alebo po nej obohatené o jednotlivú pozbieranú a napoly vysušenú bobuľu hrozna „aszú“. Takto dochádza k dvojitému vykvaseniu, ktoré vínu dodáva jedinečnú bohatosť a hĺbku arómy. Bobule aszú sú zbierané jednotlivú celé týždne (jeden človek pozbiera 12 – 18 kilogramov bobuľ aszú za deň) a potom sú uskladnené v sudoch až do ukončenia zberu. Sudy majú na dne otvor, cez ktorý vyteká a zbiera sa šťava s vysokým obsahom cukrov (tzv. esencia), vytláčaná samotnou hmotnosťou bobuľ. Väčšina takto pozbieranej esencie sa potom vracia do fermentujúceho vína Aszú a zvyšná časť sa rozdelí do fliaš.

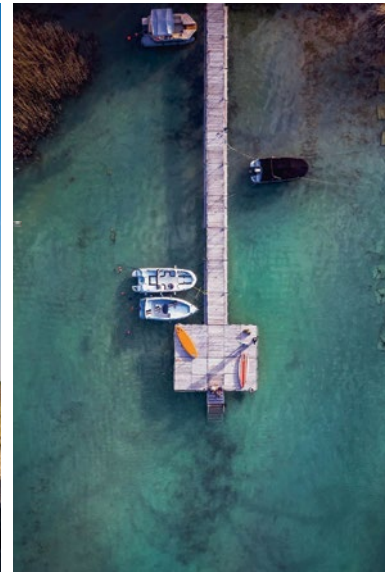
Nie všetky vinohrady produkujú hrozno vhodné do vína Aszú. Potrebujú totiž správnu mikroklimu a výdatný prírodný zdroj vody. Mesto Tokaj leží na sútoku riek Tisa a Bodrog a v týchto miestach obsahuje jesenný vzduch vždy dostatok vlhky, ktorú Aszú potrebuje.

Áké podmienky teda pravé Aszú vyžaduje? Kľúčovým faktorom, ktorý prispieva k charakteru hrozna Aszú, je druh huby – *Botrytis cinerea*, bežne nazývaná „pleseň sivá“. Tvorí sa len na dokonale vyzretých a zdravých strapcoch.

NAŠE OBLÚBENÉ ZÁBERY Z TEJTO OBLASTI

 @VISITHUNGARY

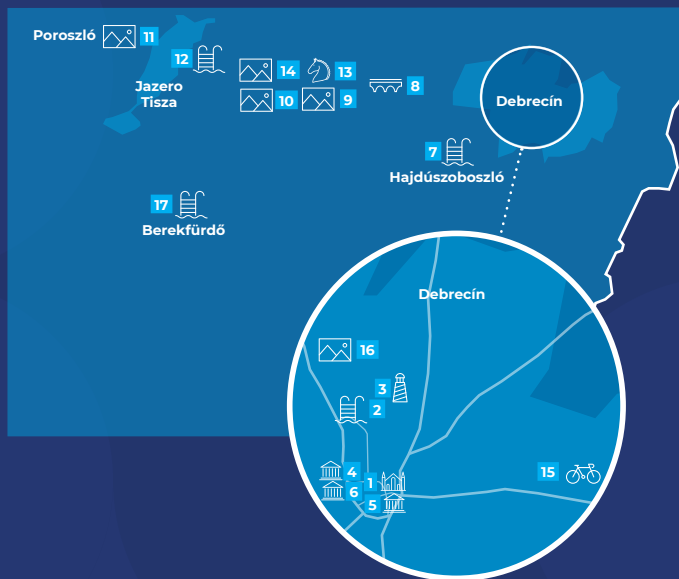
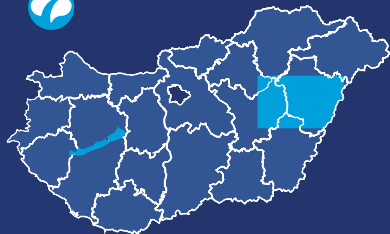
DEBRECÍN A VEĽKÁ DUNAJSKÁ KOTLINA

DEBRECÍN, HORTOBÁGY, HAJDÚSZOBOSZLÓ A JAZERO TISZA

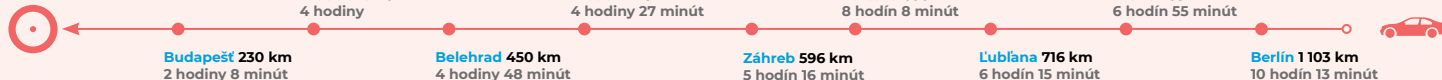
Debrecín, druhé najľudnatejšie mesto v Maďarsku, ponúka množstvo voľnočasových, rekreačných a zábavných aktivít v srdci východného Maďarska a Veľkej dunajskej kotliny. V meste je univerzita, vďaka ktorej je tu stále prítomný živý kultúrny ruch spojený s mladými ľuďmi, ale Debrecín má čo ponúknuť celej rodine, predovšetkým tým, ktorí dávajú prednosť aktívnemu tráveniu času a vodným športom.

Po krátkej ceste autom z Debrecína sa ocitnete v hortobádskej maďarskej puste, zapísanej do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, ktorá ponúka veľmi blízky pohľad na tradičný pastiersky životný štýl. V neďalekom mestečku Hajdúszoboszló sú liečebné kúpele a komplexy postavené priamo nad horúcimi prameňmi s unikátnou termálnou vodou. Jazero Tisza, obklopené nedotknutou prírodou, je oázou ekoturizmu. Keď ste už videli všetky zaujímavosti, môžete si vybrať z rozmanitej ponuky výletov po jazere na jakahu či kanoe alebo z cyklistických výletov po okolí.

1. Veľký kostol reformovanej cirkvi, Debrecín
2. Termálne kúpele Aquaticum, Debrecín
3. Vodárenská veža v mestskom parku, Debrecín
4. Dériho múzeum, Debrecín
5. Múzeum Reformovaného kolégia v Debrecíne
6. Centrum moderného a súčasného umenia MODEM, Debrecín
7. Liečebné kúpele Hungarospa, Hajdúszoboszló
8. Deväťoblúčkový most, Hortobágy
9. Národný park Hortobágy
10. Náučný chodník pri jazere Öreg, Hortobágy-Halastó
11. Ekocentrum pri jazere Tisza, Poroszló
12. Pláže a plavba loďkou na jazere Tisza
13. Žrebčín Mátai, Hortobágy
14. Aktivity v puste, Hortobágy
15. Zážitkový park Kerekerdő, Debrecín
16. Debrecínsky mestský park (Nagyerdő)
17. Termálne kúpele a vonkajšie kúpalisko Berekfürdő

Debrecín

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU LEN JEDEN DEŇ

ZAČNITE OBJAVOVAŤ CENTRUM MESTA NÁVŠTEVOU NAJZNÁMEJŠÍCH PAMIATOK!

Veľký kostol reformovanej cirkvi je najväčší reformovaný kostol v Maďarsku a je to skutočne emblematická stavba, ktorá sa stala symbolom Debrecínu. Samotný interiér kostola určite stojí za návštevu, ale aby bol zážitok ešte silnejší, vyvezte sa výťahom alebo vystúpte po starom drevenom schodisku až do atiky, odkiaľ sa vám naskytne najkrajší pohľad na kostolné veže, a z panoramatického balkóna medzi oboma vežami zas podmanivý výhľad na mesto pod vami.

Dériho múzeum ponúka viac než obvyklú mestskú historickú výstavu a namiesto toho návštevníkov prenesie v čase pod mystickou hviezdou oblohou. Archeologická expozícia vám umožní pozrieť sa dovnútra skutočnej múmie prostredníctvom CT skenera, zatiaľ čo japonská zbierka vystavuje samurajské artefakty. Vytavený je tu aj slávny triptych svetoznámeho maďarského maliara Mihálya Munkácsyho.

Múzeum **Reformovaného kolégia v Debrecíne** vás prevedie dejinami mesta medzi stáročnými múrmi historickej budovy, v ktorej sídli. Zoznam slávnych študentov tohto kolégia obsahuje aj mená mnohých prominentných osobností maďarskej literatúry, napríklad Mihály Csokonai Vitéz, Ferenc Kazinczy, Mihály Fazekas, János Arany, Endre Ady, Zsigmond Móricz, Lőrinc Szabó a Imre Sarkadi, elitu šľachtických rodín, ako napríklad Tiszovcov, ale aj mená rôznych iných historických osobností ako Miklós Horthy. V kolégiu sa dvakrát konalo Maďarské národné zhromaždenie – udalosť, na ktorej sa rozhodlo o zosadení Habsburgovcov z trónu a o vyhlásení vojnového stavu medzi Maďarskom a nacistickým Nemeckom. Ceremoniálna knižnica kolégia pripomína knižnicu v Trinity College v Dubline, zatiaľ čo pamätná izba Mihálya Csokonai vystavuje memorabilie slávneho básnika vrátane jeho píšťaly a niekoľkých flaut.

Vodárenská veža v debrecínskom mestskom parku je skutočné centrum zábavy. Vyššie poschodie slúži ako rozhladňa s úchvatným výhľadom na mesto. Tí, čo oplývajú nadbytkom energie, sa môžu pokúsiť vyšplhať na skalnú stenu, ale ak dávate prednosť posedeniu so šálkou kávy alebo drinkom, oceníte úžasný interiér kaviarne a baru. Konajú sa tu aj hudobné predstavenia a mystické večerné podujatie s názvom „malovanie svetlom“.

VEĽKÝ KOSTOL REFORMOVANEJ CIRKVI

DÉRIHO MÚZEUM

REFORMOVANÉ KOLÉGIUM V DEBRECÍNE

VODÁRENSKÁ VEŽA V MESTSKOM PARKU

Veľký kostol reformovanej cirkvi v Debrecíne

CENTRUM MODERNÉHO A
SÚČASNÉHO UMENIA MODEM

ZÁŽITKOVÝ PARK KEREKERDŐ

TERMÁLNE KÚPELE
HAJDÚSZOBOSZLÓ

Termálne kúpele Hajdúsoboszló

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU DVA DNI

Centrum moderného a súčasného umenia MODEM je najvýznamnejšou výstavou svojho druhu v Maďarsku a súčasne poprednou organizáciou, ktorá sa venuje maďarskému aj medzinárodnému modernému a súčasnému výtvarnému umeniu. Stála expozícia centra MODEM sa považuje za jednu z najvýznamnejších zbierok v Maďarsku a vždy je doplnená aktuálnou a veľmi výraznou dočasnou expozíciou prác najtrendovejších a najobdivovanejších výtvarných umelcov z Maďarska, ale aj z celého sveta.

Centrum moderného a súčasného umenia MODEM

Chystáte sa do Debrecína s deťmi? V takom prípade nesmiete vynechať návštevu **zážitkového parku Kerekerdő!** Park je rozľahlý a úžasný – vodné bicykle v štýle kamennej doby, vlak, ktorý jazdí po prekážkovej dráhe v džungli, strašidelný hrad či hovoriace stromy, bábkové divadlo a kino – to všetko zaručuje zábavu a spokojnosť vašich detí.

Len 20 kilometrov od Debrecína sa nachádza **Hungarospa Hajdúsoboszló**, najväčší kúpeľný a liečebný komplex v Európe s vonkajšími aj vnútornými bazénmi, kúpeľnými procedúrami a rozmanitými možnosťami oddychu. Nájdete tu v podstate všetko: bazény s vlnobitím, vyhrievaný bazén, ako i detské či zážitkové bazény. Vonkajšie bazény s unikátnou minerálnou vodou z horúceho prameňa sú dokonale pre tých, ktorí preferujú klasický pokojný kúpeľný relax.

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU TRI DNI

Názov **Národný park Hortobágy** sa spája s predstavou rovinatej krajiny s nekonečnými obzormi, pastierov so stádami dobytka a odvážnych jazdcov na koňoch. A hoci rovina v soľnej panve vyvoláva predstavu monotónnej a ničím nerušenej krajiny, v skutočnosti je pusta vďaka tejto suchej stepnej klíme skutočne vzrušujúcim habitatom, ktorý má mnoho tvárí: na niektorých miestach háje, na iných močiare a trasoviská, a fauna, ktorá si žije svoj vlastný život v prirodzených podmienkach.

Naplavená voda, ktorá tu ostala po ustupujúcej rieke Tisa, sa pred sto rokmi využila na vytvorenie rybárskeho podniku a neskôr sa tu vybudovala úzkorozchodná železnica na prepravu rybieho krmiva jedným smerom a rýb druhým. Hortobádska rybárska železnica je skvelým prostriedkom na preskúmanie oblasti **Hortobágy-Halastó** (v maďarčine rybník). Užijete si jazdu vláčikom, ktorý ťahá malá lokomotíva zvaná Sziktipró, a tiež sa môžete prihlásiť na prehliadku s pozorovaním vtákov, kde sa dozviete veľa o dejinách, ako i o flóre a faune tohto miesta.

Najvýznamnejšia zaujímavosť regiónu mimo tých prírodných je **Ekocentrum pri jazere Tisza**, ktoré sa honosí najväčším sladkovodným akváriom v Európe a prevedie vás faunou a flórou údolia Tisza. Cez sklenný tunel môžete pozorovať prehistorické jesetery a bieluhy, a vôbec celý ekosystém, ktorý sa nachádza pod vodou, a to úplne zblízka.

Návštevu Ekocentra pri jazere Tisza možno budete chcieť doplniť o **výlet lodou** po jazere a spoznať tak aj jeho dobrodružnú, ale zároveň romantickú tvár. Prameň v jazere... v trstí... a v bujných lužných lesoch... brehule hnedé a ich hniezda pozdĺž riečnych brehov... kľukatá a čoraz užšia rieka... tunel vytvorený klenbou stromov, ktoré lemujú brehy... kamkoľvek pôjdete a čokoľvek budete robiť, toto miesto vás uchváti a vyrazí vám dych. Možno budete chcieť navštíviť aj niektoré z mnohých plážových stredísk na brehu jazera. Nájdete ich tam v podstate v každom mestečku či dedinke.

NÁRODNÝ PARK HORTOBÁGY

HORTOBÁGY-HALASTÓ

EKOCENTRUM PRI JAZERE TISZA

Ekocentrum pri jazere Tisza

ŽREBČÍN MÁTAI

AKTIVITY V PUSTE

TERMÁLNE KÚPELE A VONKAJŠIE
KÚPALISKO BEREKFÜRDŐ

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU ŠTYRI DNI

Ak máte na Hortobágy a jeho okolie trochu viac času, určite by ste mali navštíviť aj **Žrebčín Mátai**. Dejiny žrebčína vás preniesú o 300 rokov späť do čias napoleonských vojen, keď sem ako súčasť vojnovnej koristi, o ktorú olúpili Francúzov, priviezli nádherného anglonormanského plemenného žrebca menom Nónius. Výstava v žrebčine vás prevedie celým príbehom a predstaví vám tradičnú kultúru chovu koní v tomto regióne – veľa sa môžete dozvedieť aj o blízkom pute, ktoré medzi človekom a koňom vzniká. V súčasnosti prebieha rekonštrukcia, ale čoskoro bude výstava opäť prístupná, a to v úplne novej podobe!

A pretože ste na návšteve kraja Hortobágy, musíte preskúmať aj najznámejší poklad tohto regiónu: pustu. Zoznámte sa s **programom aktivít v puste**, počas ktorých zažijete závan vône trávy a kvetov, uvidíte slávnu hortobádsku fatamorgánu, pokojne sa pasúci maďarský stepný dobytok, čriedy oviec racka, stáda vodných byvolov, ktoré si spokojne volkajú v bahne, a v neposlednom rade veľmi pôsobivé predstavenia jazdeckého umenia.

Možno si nájdete čas aj na **Termálne kúpele a vonkajšie kúpalisko Berekfürdő**, čo je druhý najrozľahlejší areál tohto druhu v regióne, a tam si doprajete relaxačný a mimoriadne zdravý kúpeľ v „zlate Kunságu“ – horúcej minerálnej vode miestneho termálneho prameňa. Bazén nazývaný „vajce“ tu bol prvý a určite ho nevynechajte.

DEBRECÍNSKY MESTSKÝ PARK (NAGYERDŐ)

Rozkladá sa na ploche 1 092 hektárov a žije v ňom množstvo chránených živočíšnych a rastlinných druhov. Debrecínsky mestský park je vynikajúce miesto na oddych. Dá sa tu športovať, oddychovať alebo si užívať kultúru – nájdete tu všetko. V prípade priaznivého počasia navštívte vodárenskú vežu v mestskom parku: je to miesto s množstvom zábavných aktivít, napríklad skalnou lezeckou stenou, vínnym barom s terasou, večernými koncertmi, a dokonca aj s predstavením „malovanie svetlom“.

Rybničk Békás vás zaujme faunou a neskôr sa ocitnete ponorení do krásy „hmlového divadla“ – farebnej svetelnej projekcie na hmlu, ktorá sa tvorí nad fontánou. Chystáte sa do Debrecína s deťmi? V mestskom parku je aj zoo, zábavné centrum a úžasný detský ihrisko medzi stromami zvanými Páťakový les (na počesť „Stoakrového lesa“ z príbehu o medvedíkovi Pú). Nejaký čas môžete stráviť aj v trojposchodovom vedeckom centre Agora, kde si aj s deťmi môžete vyskúšať interaktívne laboratórne prístroje.

Rybničk Békás, Debrecín

Divadlo Nagyerdei pod holým nebom má obrovské hľadisko s 1 017 miestami na sedenie, a majestátna sa rozprestiera medzi týčiacimi sa borovicami a dubmi. Každoročne sa tu koná letný festival pod holým nebom s množstvom hudobných a divadelných predstavení.

Vodárenská veža v mestskom parku, Debrecín

Hviezdna obloha nad mestom Hortobágy

NEVŠEDNÁ HORTOBÁDSKA PLANINA

Dokonalá rovina až po obzor, niekde sa týči vahadlová studňa a v diaľke sa pasie dobytok – stručný prehľad toho, čo môžete očakávať od výletu do pusty na voze. Najlepšie urobíte, ak sa plným dúškom nadýchnete tejto atmosféry a necháte sa očariť pohľadmi na kone Przewalského v národnom parku, a majstrovské kúsky jazdcov v žrebčine Mátai.

V návštevníckom centre národného parku je multimediálna výstava o jeho prírodnej histórii, a Ovčiarske múzeum vám predstaví, ako vyzeral každodenný život pastierov z pusty na prelome 19. a 20. storočia.

Často sa pozeráte na nočnú oblohu a striehnete na padajúce hviezdy? Poobzerajte sa po stanovištiach určených na pozorovanie hviezd v Parku nočnej oblohy v Hortobágy, v ktorom budete mať vďaka minimálnemu svetelnému smogu nezabudnuteľný zážitok z jej pozorovania.

VOĽNÝ ČAS PRI JAZERE TISZA

**VÝBER VOĽNOČASOVÝCH AKTIVÍT, KTORÉ PONÚKA
POBYT PRI JAZERE TISZA, SA NEOBMEDZUJE IBA NA
VÝLETY NA KAJAKU ČI KANOE A PEŠIE TÚRY OKOLO
JAZERA. AK VÁS BAVÍ POZOROVANIE VTÁKOV A
FOTOGRAFOVANIE, VO VTÁČEJ REZERVÁCII NA JAZERE
TISZA MÔŽETE POZOROVAŤ NAPRÍKLAD VOLAVKY
A KORMORÁNY.**

Dobrodružstvá na divokej vode

Veslovanie, jazda na motorovom člne, plavba na kajaku či kanoe? Nech vás láka čokoľvek, z 15 výletov so sprievodcom si určite vyberiete tú pravú aktivitu pre seba, a počas nej, kedykoľvek od jari do jesene, spoznáte krásne lužné lesy, lagúny a zátoky. Ak však pred výletmi so sprievodcom dávate prednosť objavným dobrodružstvám na vlastnú päsť, môžete si vybrať aj takú aktivitu, ktorá je založená na orientácii prostredníctvom GPS.

Alebo máte radi prechádzky priamo popri vode? Potom sú drevené cestičky a náučný chodník pri jazere Tisza pre vás ako stvorené a zavedú vás aj k rozhľadniam na pozorovanie vtákov.

Okolo jazera Tisza na dvoch kolesách

Jazero Tisza je cyklistickým rajom. Pýši sa najdlhšou a najbezpečnejšou cyklistickou trasou v krajine, ktorej časť je dokonca súčasťou medzinárodnej siete cyklistických trás EuroVelo 11. Má 70 kilometrov, vedie po hrádzi okolo jazera, kam sa autá dostanú len so špeciálnym povolením, a vďaka tomu je táto trasa veľmi bezpečná aj pre rodinné bicyklové výlety.

Hrázda má výšku 4 metre a je z nej krásny výhľad na jazero a očarujúce dedinky.

V TOMTO REGIÓNE SI NENECHAJTE UJSŤ

Višňová „pálinka“ z Újfehértó je tradičný maďarský ovocný destilát s plným telom, priesvitný alebo červenkastej či ružovkastej farby, ak v ňom bola počas kvasenia aj ovocná dužina. Je to produkt s chráneným označením pôvodu (CHOP), so sviežou citrusovou vôňou a s okrajovými kvetinovými tónmi podobnými tým, ktoré sa dajú rozoznať pri najvyberanejších pralínkach. Višňová pálenka z Újfehértó sa spočiatku používala ako liek, napríklad na podporu trávenia. Chránené označenie pôvodu znamená, že sa môže vyrábať len z 12 odrôd višni, ktoré sa pestujú v tejto oblasti.

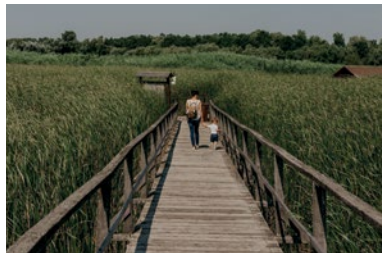
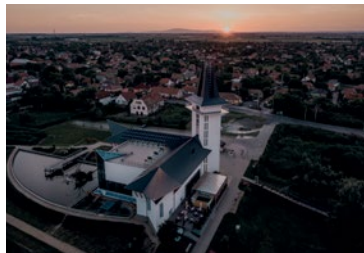
Sabolčská župa, odkiaľ višňová pálenka z Újfehértó pochádza, nemá vhodné geografické ani klimatické podmienky na výrobu kvalitného vína alebo na pestovanie obilja. Pôda je tu sypká a piesočnatá, a ovocné sady s jablňami sa ukázali byť ideálne, aby ju udržali na svojom mieste, takže jej môžeme poďakovať za svetoznáme maďarské pestovanie jablák. Aj destilát z jablka sa vyrábala namiesto vína: pochádza odtiaľto aj **Sabolčská jablková pálenka**, tiež s chráneným označením pôvodu. Destiluje sa výber určených ovocných odrôd (predovšetkým jonatánok) a výsledkom je potom harmonická kombinácia miernej kyslosti, citrusových a iných ovocných tónov v aróme, a jemného korenitého nádychu. Fermentácia často prebieha v sudoch, čo výslednému produktu dodá ešte väčšiu lahodnosť a mierne zafarbenie do žltá.

Tradičnej maďarskej gulášovej polievke bola v roku 2017 udelená známka Hungarikum, a to z dobrého dôvodu: je to pre celý svet zďaleka najtypickejšie a najznámejšie maďarské jedlo. Právý guláš sa pripravuje vonku, v kotlíku nad otvoreným ohňom. Prísady a recepty sa líšia od jedného regiónu k druhému. V oblasti Veľkej dunajskej kotliny (Alföld) sa do **„alföldi gulása“** pridáva zelenina nakrájaná na kocky alebo plátky – zvyčajne mrkva a kaleráb – a tiež polievkové cestoviny spolu so zemiakmi.

Na zabíjačkách sa už časom vytvorilo nemenné tradičné menu: ako predjedlo sa podáva dusená bravčová krv na osmaženej cibuli, nasleduje dusená kapusta, potom výdatná polievka, oškvarky a večer ešte pečienka a krvavničky. Jaternice sú tradične naplnené ryžou a majoránom, ale existujú aj takmer neznáme miestne varianty, napríklad v meste Hajdúböszörmény do nich pridávajú aj cukor. **Debrecínska bravčová klobása** bola spočiatku typickým jedlom na jarmokoch. Dnes má pridelenú známku Hungarikum a musí sa striktne vyrábať zo 100 % hovädzieho mäsa alebo z kombinácie 30 % hovädzieho a 70 % bravčového mäsa (z veľkých bielych ošipaných alebo

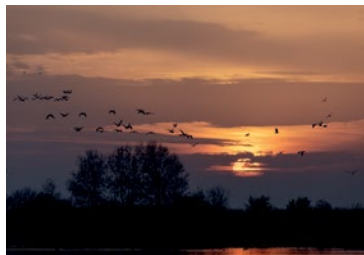
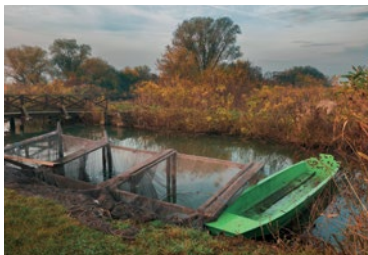
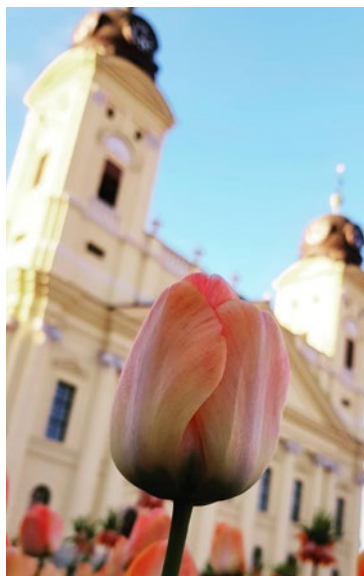
z mangalice). Mäso sa musí najemno krájať nožom a nesmie sa mlieť. Zmes korenín je tiež presne určená (a obyčajne ostáva tajomstvom), a nakoniec sa klobásy jemne údia. Mnohí tvrdia, že sa má pred podávaním piecť, aby bola zvonka chrumkavá a vnútri hodvábne jemná. Servíruje sa obyčajne s chrenom a celozrnným chlebom, do ktorého vsiakne jej šťava.

NAŠE OBLÚBENÉ ZÁBERY Z TEJTO OBLASTI

 @VISITHUNGARY

GYULA A OKOLIE

GYULA A OKOLIE

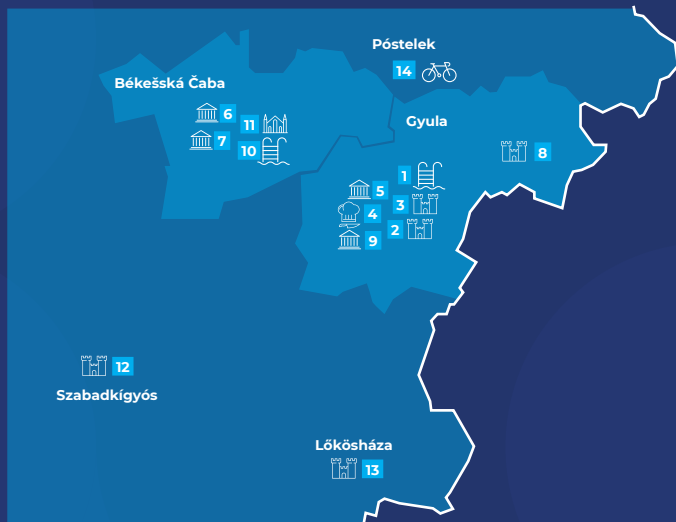
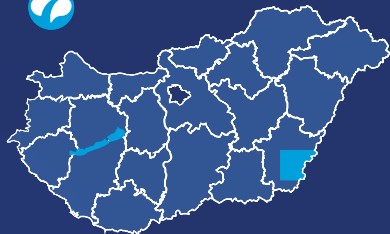
Údolie riek Körös (zvané aj „trojitý Körös“) je jedinečný, veľmi pokojný a bezveterný región na juhu Veľkej dunajskej kotliny, bohatý na prírodné krásy, ale aj kultúrne dedičstvo. To, čo tu vidíme dnes, je výsledok rozsiahlej riečnej modelácie a regulačných prác v 19. storočí, ale teplá slnečná klíma a kvalitná pôda boli v tomto regióne už od kamennej doby.

Možno budete chcieť navštíviť najvýznamnejšie mestá v oblasti a pozrieť si ich múzeá, vidiecke domy a kostoly, stráviť oddychový deň v niektorom z mnohých kúpeľov, alebo sa pridať k miestnym oslavám, ak na nejakú narazíte.

Primárnym cieľom v tejto oblasti môžu byť kúpele a liečebné centrá postavené pri horúcich prameňoch, ale architektonické poklady si rovnako zasluhujú návštevu – mesto, ako aj uličky v dedinkách si stále uchovávajú jedinečnú a nespochybniteľnú atmosféru tradičného maďarského vidieka.

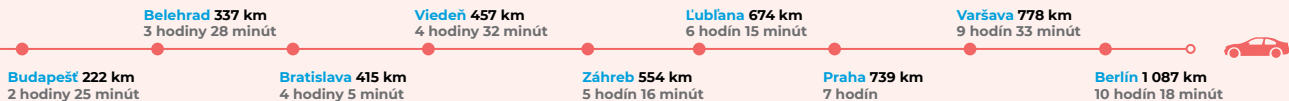
Dve najväčšie mestá v regióne – Gyula a Békešská Čaba (Békéscsaba) – sú navzájom vzdialené len 17 kilometrov, takže bez ohľadu na to, v ktorom z nich sa ubytujete, do toho druhého sa autom dostanete za 20 minút.

Farský kostol Blahoslavenej Panny Márie
(Nádi Boldogasszony Plébánia), Gyula

1. Hradné kúpele v Gyule
2. Kaštieľ Almásyovcov, Gyula
3. Hrad v Gyule
4. Storočná cukráreň, Gyula
5. Dom rodiny Ladicsovcov, Gyula
6. Múzeum Mihálya Munkácsyho, Békeéská Čaba
7. Pamätný dom Mihálya Munkácsyho, Békeéská Čaba
8. Kaštieľ Gyulavár
9. Svetové hodiny, Gyula
10. Kúpeľný a kúpaliskový komplex Árpád, Békeéská Čaba
11. Veľký evanjelický kostol, Békeéská Čaba
12. Kaštieľ Wenckheimovcov, Szabadkígyós
13. Kaštieľ Vásárhelyi-Bréda, Lőkősháza
14. Rekreačný park Póstelek

Gyula

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU LEN JEDEN DEŇ

KRAJINA HRADOV A NÁDHERNÝCH KAŠTIEĽOV

Kaštieľ Almásyovcov bol postavený po vytlačení osmanských Turkov z Maďarska. Táto baroková budova má dosť búrlivú históriu: slúžila ako rezidencia rodu Almásyovcov a neskôr mala rozmanité funkcie – počnúc tréningovým centrom cez zdravotnícku školu až po jasle. Bol už najvyšší čas, aby tento veľkolepý kaštieľ získal späť svoj niekdajší lesk – po dôkladnej renovácii je tam dnes vzrušujúca interaktívna výstava ponúkajúca návštevníkom podrobnú predstavu o živote vysokej šľachty, ktorá v takýchto honosných domoch bývala, ale aj o služobníctve, ktoré sa o ne staralo: o komorníkoch, lokajoch a slúžkach.

Nedaleko od kaštieľa Almásyovcov stojí **hrad v Gyule**, posledná gotická pevnosť v strednej Európe postavená z tehly na rovine, a tiež Múzeum renesančného hradu. Hrad v Gyule odolal nelútoštným útokom 30-tisícového mocného osmanského vojska pod velením Sulejmana II. Dnes je z neho skvelé miesto a kulisa pre Hradné divadlo v Gyule – každé leto netrpezlivo očakávaného divadelného podujatia.

Po všetkej tej kultúre a histórii dobre padne užiť si zaslužený oddych v **hradných kúpeľoch v Gyule**, ktoré sú jedným z najkrajších liečebných komplexov v celom Maďarsku. Kúpele ležia tak blízko pri hrade, že budete mať pocit, akoby ste len vybehli do jeho záhrady – tento park je v skutočnosti chránená prírodná rezervácia a termálna voda v nej patrí medzi najkvalitnejšie v celom Maďarsku.

A po obnovení fyzických aj duševných síl v hrade a jeho kúpeľoch môžete pokračovať k sladkým dobrotám z cukrárne, ktorá tu stojí už sto rokov. Budova **Storočnej cukrárne** je ešte staršia ako samotná cukráreň. Bola postavená v dobovom štýle Ľudovíta XVI., pokojne môže mať viac ako 200 rokov, a dokonca aj samotná cukráreň, ktorá je druhým najstarším podnikom tohto druhu v celom Maďarsku, už oslávila svoje 150. narodeniny.

KAŠTIEĽ ALMÁSYOVCOV

HRAD V GYULE

HRADNÉ KÚPELE V GYULE

STOROČNÁ CUKRÁREŇ

Hrad v Gyule

KAŠTIEĽ WENCKHEIMOVCOV

REKREAČNÝ PARK PÓSTEEK

Kaštieľ Wenckheimovcov, Szabadkígyós

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU DVA DNI

POKLADY JUŽNÉHO REGIÓNU VEĽKEJ DUNAJSKEJ KOTLINY

Ak môžete venovať tomuto zákutiu Maďarska ešte o jeden deň navyše, stále je tu množstvo miest, ktoré stoja za návštevu.

V meste Szabadkígyós je jeden (nie úplne skrytý) poklad – rozprávkový hrad a vskutku romantická klenotnica: **kaštieľ Wenckheimovcov**. Má presne toľko okien, koľko je dní v roku, presne toľko izieb, koľko má rok týždňov, a počet brán sa rovná počtu ročných období. Tento neorenesančný kaštieľ navrhol známy architekt Miklós Ybl a v čase, keď ho postavili, bol považovaný za najluxusnejší, najmodernejší a najkrajšie zariadený kaštieľ v celej krajine.

Na polceste medzi mestami Gyula a Békešská Čaba sa nachádza **rekreačný park Póstelek**, idylicky posadený medzi červené buky a prastaré duby. Vyberte sa po starom chodníku na zdravú prechádzku po parku až k nádhernému kaštieľu. Ak vás prekvapí hlad, môžete použiť ktorékoľvek z vonkajších ohnísk a urobiť si rýchly piknik, alebo sa zastaviť vo vynikajúcej krčmičke pri lese, ktorá ponúka najlepšie miestne jedlá.

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU TRI DNI

ODKAZ MIHÁLYA MUNKÁCSYHO

Ak máte ešte jeden deň na spoznávanie tejto oblasti, môžete ho stráviť v hlavnom meste župy – v Békešskej Čabe – a preskúmať mnohé z jej krás a skrytých pokladov.

Múzeum Mihálya Munkácsyho je skutočné centrum kultúrneho diania: konajú sa tu koncerty so skladbami najväčších mien maďarskej hudby ako Bartók alebo Kodály a čítajú sa tu diela takých literárnych veľikánov ako Gyula Illyés, Lőrinc Szabó a Zsigmond Móricz.

Legendárny maďarský maliar Mihály Munkácsy prišiel do Békešskej Čaby ako sirota, keď mal osem rokov. Pracoval ako tesársky učeň a neskôr začal maľovať portréty a živil sa ako herec. V neskoršom období, po veľkom úspechu v Paríži, sa vrátil „domov“, aby tu strávil medovětýždne. Z budovy, v ktorej prežil rané detstvo, sa stal na 150. výročie jeho narodenia **Pamätný dom Mihálya Munkácsyho**. Interiér domu odráža typickú vidiecku atmosféru obydliá strednej vrstvy v polovici 19. storočia a vystavuje 21 z Munkácsyho malieb.

Všetky zaujímavosti a miesta, ktoré stoja za návštevu v Békešskej Čabe, sú ľahko dostupné peši. Najvýraznejšou z nich je monumentálny **Veľký evanjelický kostol**, ktorý dominuje mestskej panoráme. Oltár kostola priviezli z Pešti na piatich vozoch a skladali ho celý mesiac. Vďaka organu značnej veľkosti spolu s vynikajúcou akustikou je cirkevná sieň kostola ako stvorená na koncerty klasickej hudby, ktoré si tu jej milovníci môžu pravidelne vychutnávať.

A keď vás napokon všetky tieto zaujímavosti unavia, dokonalým miestom na zaslúžený oddych bude **kúpeľný a kúpaliskový komplex Árpád**. Kedysi tu bol len jednoduchý betónový bazén medzi niekoľkými stromami, ktoré tu ostali z niekdajšieho parku Árpád, dnes sú to však moderné termálne kúpele a liečebný komplex s piatimi vonkajšími a šiestimi vnútornými bazénmi, s bazénom s horúcou vodou a obrovským toboganom. Je to miesto, ktoré ponúka celej rodine po celý rok trendový mestský zážitok z kúpania.

MÚZEUM MIHÁLYA MUNKÁCSYHO

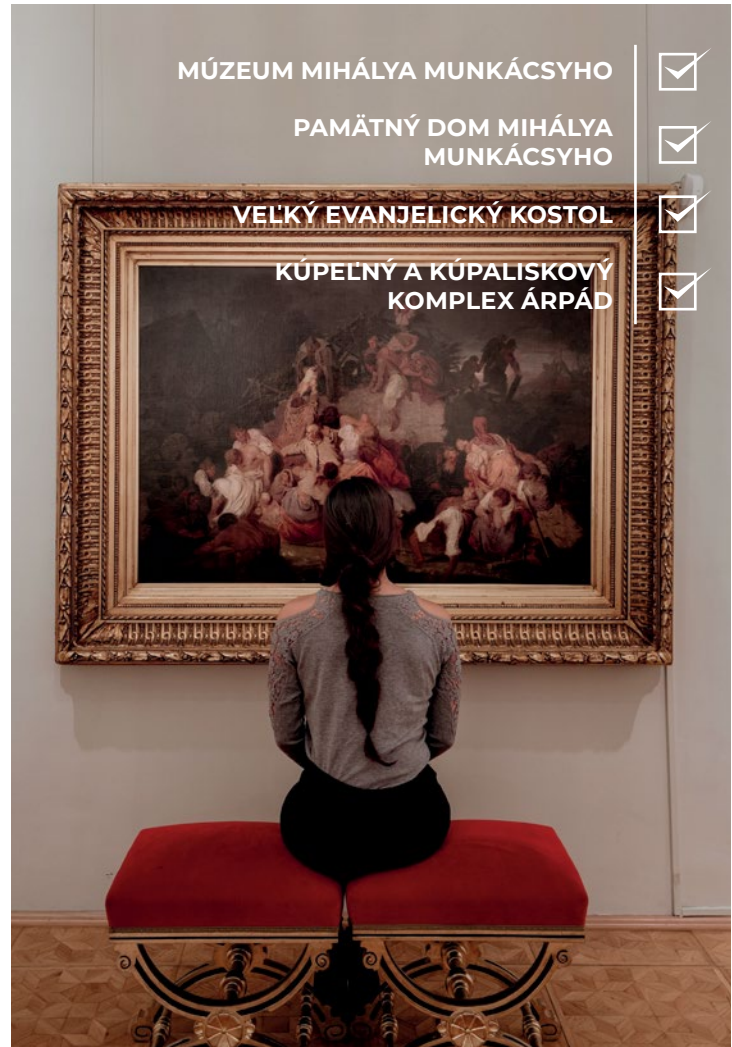
PAMÄTNÝ DOM MIHÁLYA MUNKÁCSYHO

VEĽKÝ EVANJELICKÝ KOSTOL

KÚPEĽNÝ A KÚPALISKOVÝ KOMPLEX ÁRPÁD

DOM RODINY LADICSOVCOV, GYULA

KAŠTIEĽ GYULAVÁR

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU ŠTYRI DNI

Prechádzka po zrenovovanom centre mesta s klasicistickou a barokovou architektúrou spolu s prehliadkou **Domu rodiny Ladicsovco** vás preniesie rovno do polovice 19. storočia. Ladicsovci boli neústupní tradicionalisti, ktorí si v piatich generáciách odovzdávali rodinné tradície a spolu s nimi aj nedotknutý interiéru svojho dôstojného domu – vrátane nábytku, oblečenia a predmetov každodennej potreby. Ostatných 30 rokov už táto baroková budova neslúži ako obydľie, ale premenila sa na veľmi zaujímavú expozíciu, kde všetko vyzerá tak, akoby sa v nej stále bývalo.

Bez najmenších pochybností sa oplatí urobiť si prechádzku aj kúsok ďalej z centra mesta a navštíviť **kaštieľ Gyulavár**. Je to niekdajšia rezidencia rodiny Andrásy-Wenckheim a dnes je v kaštieli pozoruhodná etnografická výstava. Túto premenu z veľkej časti financoval majiteľ susednej biofarmy, ktorá vyrába mliečne výrobky a pestuje jednozrnnú pšenicu, a z tej potom varí fantastické pivo, ktoré vám tam veľmi radi ponúknu na ochutnanie. Názov mesta – Gyula – je súčasne aj maďarské mužské meno, a tak sa návštevníci s týmto menom môžu tešiť z voľného vstupu do múzea. Žiaľ, na konzumáciu piva sa táto výhoda nevzťahuje...

ĎULAJKA A ČABAJK... AKÝ JE MEDZI NIMI ROZDIEL?

OBE OBSAHUJÚ PAPIRIKU, ALE ČABAJK JE VŽDY ŠTIPLAVÁ A PRIDÁVA SA DO NEJ AJ RASCA, ZATIAĽ ČO DO ĎULAJKY SA DÁVA KORENIE. ĎALŠÍ ROZDIEL JE, ŽE ĎULAJKA JE VŽDY V PÁRE, KÝM ČABAJK SA PLNÍ DO JEDNEJ NOŽIČKY A JE O NIEČO HRUBŠIA.

AKO STRÁVIŤ VOĽNÝ ČAS V TEJTO OBLASTI

Tento región ponúka bohatý výber športových aktivít, turistických trás a veľa možností kratších výletov. Láka vás plavba na kajaku alebo kanoe po riečnych kanáloch Kőrös či Élőviz? Vyberte si z rozmanitej ponuky individuálnych alebo skupinových výletov, ktoré si môžete urobiť kedykoľvek od jari do jesene.

Alebo ste cyklista? V tom prípade si užijete cyklistickú trasu medzi Békešskou Čabou a Gyulou, ale bicyklovať sa môžete aj po cyklistických cestičkách pozdĺž nábrežia. V tejto oblasti je tiež množstvo príležitostí na výlety na koňoch pre skúsenejších jazdcov, ale aj lekcie jazdenia pod dohľadom profesionálnych trénerov, ak máte menej skúseností alebo ste úplní začiatočníci.

Szanazug, očarujúce miesto na sútoku riek Fekete-Kőrös a Fehér-Kőrös, je skutočnou nerušenou ekologickou oázou, kde majú návštevníci k dispozícii krčmičky, penzióny, kempingy, vodné bicykle na výlety po rieke, bowlingové centrum a tenisové kurty, a dokonca aj autokino – čaká vás tam úplné ponorenie sa do pokojnej atmosféry maďarského vidieka.

V TOMTO REGIÓNE SI NENECHAJTE UJŠŤ

Najobľúbenejší variant miestnej pálenky je vyrábaný zo sliviek, a za ostatných 100 rokov v okolí mesta Békés výrazne vzrástol počet páleníc, ktoré tento destilát vyrábajú. Pri výrobe pravej békešskej slivovice musia minimálne 50%-ný podiel ovocia tvoriť miestne slivky čerešňoplodé (z okruhu najviac 30 kilometrov) a ako destilačný prístroj sa používa tzv. „kisústi“ („malý hrniec“). Výsledkom je prízračná tekutina s príjemnou ovocnou chuťou a vôňami, ktoré očaria vaše zmysly. Tzv. pálenková cesta, nazývaná aj **Békešská slivovicová cesta**, vedie cez mestá Békés, Békešská Čaba a Gyula, a na všetkých troch miestach máte príležitosť ochutnať miestne variácie pálenky.

Geografické a klimatické podmienky Maďarska sú vynikajúce na pestovanie ovocia, takže žiaden div, že je maďarské ovocie zvyčajne veľmi kvalitné: zrelé, šťavnaté a s bohatou chuťou. Väčšina druhov ovocia má svoj preferovaný región, kde sa mu darí, a v prípade duly je to Nagyunság. Dula, ktorá sa pestuje v meste Mezőtúr a jeho okolí, sa používa na výrobu korenistého a jemne páľivého destilátu zvaného **dulovica z Nagyunságu**. Rastú tu dve odrody duly: tie, ktoré majú tvar podobný jablku, majú v aróme sladšie a trochu „voskové“ tóny, zatiaľ čo tie druhé, pripomínajúce hrušky, majú výraznejšiu a citrusovú chuť.

Nemôžete však navštíviť tento región a nevyskúšať **dulajskú a čabajskú klobásu**. Obe chutia vynikajúco – a obom bola udelená známka Hungarikum. Dulajka je o niečo tenšia a vyrába sa v páre dvoch nožičiek, kým čabajka je hrubšia a plní sa do jednej nožičky. Obe obsahujú štedrú dávku papriky, ktorá im dodáva typickú tmavočervenú až hnedú farbu, obe sa údia a sušia nad drevom listnatých stromov, a najlepšie chutia nakrájané na kolieska v hrúbke mince.

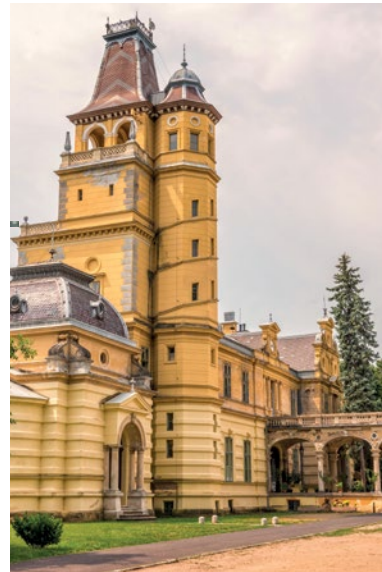
Orosháza je tiež domovom kráľovského kulinárskeho pôžitku: foie gras. Kedysi si ju mohla dovoliť len šľachtická smotánka, dnes si každý hosťiteľ ťažko vie predstaviť lepšiu pochúťku na privítanie hostí. Pripravuje sa namáčaním v mlieku a potom sa praží na vlastnom tuku s cibuľou a cesnakom.

NAŠE OBLÚBENÉ ZÁBERY Z TEJTO OBLASTI

 @VISITHUNGARY

SEGEDÍN A OKOLIE

Výhled na Segedín

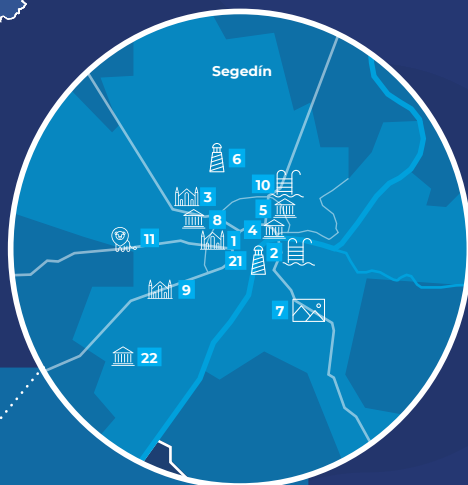
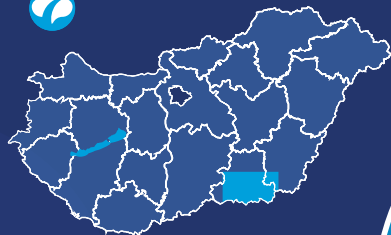
SEGEDÍN A OKOLIE

Velká dunajská kotlina... určite sa vám pred očami zjavia polia a mystická fatamorgána. Segedín a jeho okolie však ponúka oveľa viac. Je to studnica historických a etnografických pokladov a krajina dobrodružstiev.

Tento región bol veľmi rušným miestom už od čias, keď sem prišli maďarské kmene, a veľmi rýchlo sa stal dôležitým poľnohospodárskym a obchodným centrom. V 20. storočí sa z regiónu stala bašta maďarskej kultúry a vzdelanosti, vo veľkej miere vďaka medzinárodne známej Segedínskej univerzite, ktorá sa pýšila takými menami v radoch svojich študentov, akými boli napríklad veľkí maďarskí básnici Attila József a Miklós Radnóti.

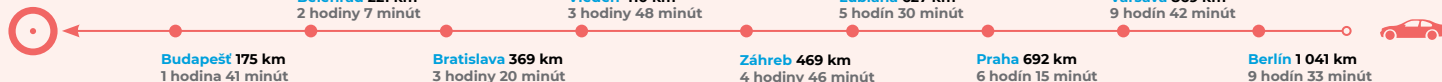
Tento región ponúka veľa pôžitkov tak pre telo, ako aj pre dušu, s hojnými príležitosťami na to, aby sme nechali každodenný zhon za sebou, uvoľnili sa a pár dní si len užívali život. Ak hľadáte pokojný oddych, navštívte miestne kúpele, reštaurácie ponúkajúce to najlepšie z tunajšej kuchyne alebo vezmite batoh a vyberte sa na ležérnu prechádzku do prírody.

Uvoľnite sa a dobite si baterky na juhu Veľkej dunajskej kotliny, ktorá celý rok ponúka nezabudnuteľné zážitky.

1. Návštevnícke centrum Votívneho kostola a Panteón, Segedín
2. Napfényfürdő Aquapolis, Segedín
3. Nová synagóga, Segedín
4. Čierny dom, Segedín
5. Múzeum Ferencza Móru, Segedín
6. Vodárenská veža na Námestí sv. Štefana, Segedín
7. Botanická záhrada, Segedín
8. Palác Reök, Segedín
9. Františkánsky kostol Panny Márie Snežnej, Segedín
10. Termálne kúpele Anna, Segedín
11. Zoopark v Segedíne
12. Kúpele Hagymatikum, Makov
13. Hagymaház („Cibuľový dom“), Makov
14. Chodník v korunách stromov
15. Synagóga, Makov
16. Národný pamiatkový park Ópusztaszer
17. Kúpele sv. Alžbety, Mórahalom
18. Žrebčín Mezőhegyes
19. Múzeum Emlékpont (Pamätné miesto), Hódmezővásárhely
20. Múzeum Jánoša Tornyaia, Hódmezővásárhely
21. Demeterova veža, Segedín
22. Františkánske návštevnícke centrum, Segedín
23. Prehľadka architektúry Imreho Makovecza, Makov
24. Zážitkový park Maros, Makov
25. Múzeum holokaustu, Hódmezővásárhely

Segedín

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU LEN JEDEN DEŇ

PRECHÁDZKA PO CENTRE MESTA

Ak máte na spoznávanie Segedínu len jeden deň, vyberte sa do **návštevníckeho centra Votívneho kostola v Segedíne**. Tento nádherný kostol bol postavený na pamiatku škôd, ktoré napáchala veľká povodeň v roku 1879, a otvorili ho v roku 1930. Farebné okenné vitráže navrhoval známy maďarský umelec, autor mnohých vitráží, Miksa Róth. Bohatý interiér ukrýva skutočnú vzácnosť: mozaiku zobrazujúcu Pannu Máriu v papučkách v segedínskom štýle a v „szúre“ – tradičnom kožušinovom kabáte, typickom odevu maďarských pastierov. Západná chrámová veža slúži aj ako vyhlídková veža.

Demeterova veža priamo pri kostole je chrámovou vežou stredovekého Kostola sv. Demetera, ktorý stával na mieste dnešného Votívneho kostola. Je to najstaršia dodnes stojaca stavba v Segedíne. V roku 1931 ju premenili na krstnú kaplnku, a môžete v nej obdivovať krásnu nástennú maľbu realizovanú na suchej omietke, ktorej autorom je známy maďarský umelec Vilmos Aba-Novák.

Segedínska univerzita

Nezabudnite zahrnúť do svojho itinerára aj **prechádzku po centre Segedína**. Neďaleko od kostola je ďalší klenot od Abu-Nováka: mural na Bráne hrdinov s témou druhej svetovej vojny. V blízkosti Dugoničovho námestia sa nachádza hudobná fontána, ktorá celé leto do svojho okolia vyludzuje príjemné tóny. Ulicou Kárász s mnohými sochami sa môžete prejsť až k Séceního námestiu, na kraji ktorého stojí krásna budova mestskej radnice s miestnou verziou Mosta vzdychov. Na rohu námestia je slávna Annina fontána s minerálnou vodou, ktorú môžete aj ochutnať. Potom zídte po Triede Lajosa Tiszu až k skutočne majstrovskému dielu maďarskej secesie – úžasnému palácu Reök.

NÁVŠTEVNÍCKE CENTRUM
KATEDRÁLY V SEGEDÍNE

DEMETEROVA VEŽA

CENTRUM MESTA

Katedrála v Segedíne

FRANTIŠKÁNSKE NÁVŠTEVNÍCKE
CENTRUM, SEGEDÍN

NOVÁ SYNAGÓGA

TERMÁLNE KÚPELE ANNA

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU DVA DNI

SPOZNAJTE ARCHITEKTONICKÉ POKLADY SEGEDÍNU!

Ak máte k dispozícii dva dni, určite by ste si mali pozrieť **Františkánske návštevnícke centrum**. Kostol postavený v 15. storočí, neskôr viackrát prestavaný, vás očarí gotickým stropom a barokovým oltárom. Všimnite si repliku monumentálnej sochy Mateja Korvína nad bočným vchodom. Vyskúšajte si, ako vám pôjde hrnčiarstvo, plstenie, alebo dokonca odlievanie sviečok na niektorom z workshopov na nádvorí príslušného kláštora.

Nová synagóga je jedným z najkrajších židovských chrámov v Európe a druhým najväčším takým chrámom v Maďarsku. Navrhol ju Leopold Baumhorn a postavili ju v rokoch 1900 až 1902. Autorom vitráží je Manó Róth. Interiérová dekorácia kupoly symbolizuje svet: 24 podporných stĺpov predstavuje 24 hodín jedného dňa a maľované motívy zobrazujú zem, nebo a vieru v Boha.

V **termálnych kúpeľoch Anna** postavených na spôsob tradičných tureckých kúpeľov si môžete užiť celé pokojné dopoludnie. Rakúski dizajnéri vytvorili bohato dekorovaný komplex s elegantnými priečeliami. Pôvodne išlo o kúpeľný dom otvorený v roku 1896, premenený na wellness centrum po tom, ako boli na začiatku 20. storočia objavené neďaleké horúce pramene. Naposledy boli kúpele zrenovované v roku 2004, keď sa kúpeľné a wellness procedúry rozdelili do dvoch krídel budovy.

Nová synagóga, Segedin

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU TRI DNI

PONORTE SA DO KULTÚRNYCH ZÁŽITKOV!

Ak máte na spoznávanie regiónu tri dni, určite do svojich plánov zahrňte aj **Národný pamiatkový park Ópusztaszer**. Stojí na mieste, kde sa uskutočnilo prvé Maďarské národné zhromaždenie, a pýši sa skutočne nádhernou maľbou: Príchodom Maďarov. Tento panoramatický obraz namaľovaný na jedinom kuse plátna, ktoré má po obvode 120 metrov, bol sprístupnený verejnosti v roku 1894. Okrem tejto maľby, nazývanej aj Fesztyho panoráma, sú tu aj iné zaujímavosti: pozrieť si môžete aj etnografické múzeum v prírode či nomádsky park.

Krátkou jazdou zo Segedína sa dostanete do mesta Hódmezővásárhely, kde sa neďaleko od synagógy nachádza **Múzeum holokaustu**. Múzeum je, čiastočne aj prostredníctvom osobných spomienok preživších, pamiatkou a poctou pre maďarské obete rokov 1944 – 1945 a tých, ktorí im pomáhali. Hodiny v synagóge stále ukazujú 10 hodín a 10 minút – čo je presný čas začiatku deportácie 737 židovských obyvateľov mesta.

Fesztyho panoráma, Národný pamiatkový park Ópusztaszer

Úplne nový koncept v Maďarsku predstavuje **Múzeum Emlékpont („Pamätné miesto“)**, ktoré je symbolom komunistickej diktatúry a jej fungovania v priebehu histórie v konkrétnych mestách. Približuje, ako toto 45 rokov trvajúce obdobie vyzeralo a ako sa v ňom žilo v meste Hódmezővásárhely, ako vyzerali obydlia a tiež kto boli ľudia na oboch stranách príbehu, ktorý nazývame socialistickou diktatúrou v Maďarsku. Expozícia je pôsobivá, moderná a často s prvkami humoru, takže máte pocit, akoby ste pozerali film.

NÁRODNÝ PAMIATKOVÝ
PARK ÓPUSZTASZER

MÚZEUM HOLOKAUSTU

EMLÉKPONT (PAMÄTNÉ
MIESTO)

Národný pamiatkový park Ópusztaszer

NÁRODNÝ ŽREBČÍN MEZŐHEGYES

KÚPEĽNÝ A KÚPALISKOVÝ KOMPLEX
HAGYMATIKUM

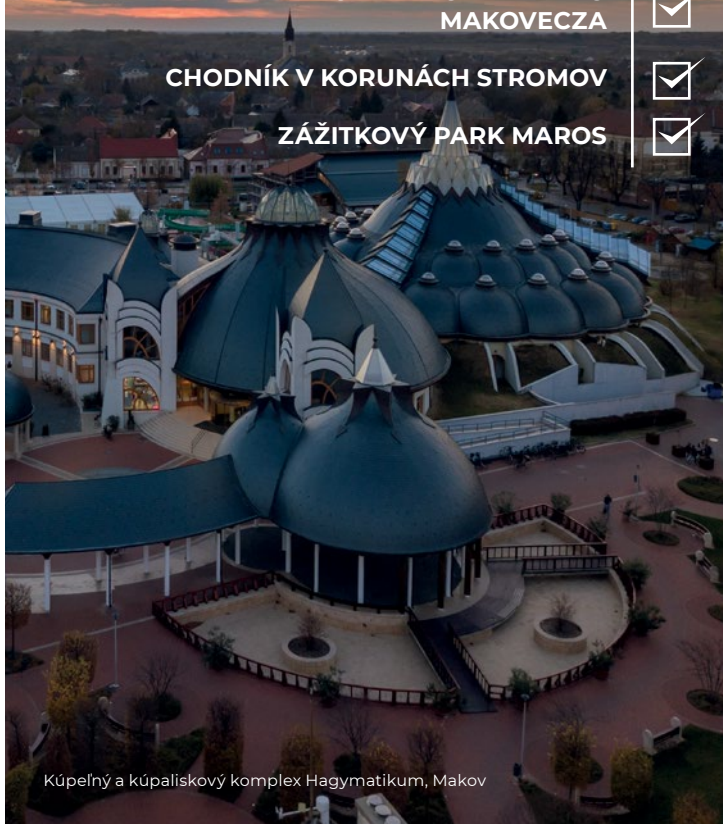
PREHLIADKA ARCHITEKTÚRY IMREHO
MAKOVECZA

CHODNÍK V KORUNÁCH STROMOV

ZÁŽITKOVÝ PARK MAROS

Kúpeľný a kúpaliskový komplex Hagymatikum, Makov

ČO MUSÍTE VIDIEŤ

AK MÁTE NA SPOZNÁVANIE REGIÓNU ŠTYRI DNI

Návšteva **Národného žrebčína Mezőhegyes** je rozhodne odporúčanou odbočkou. Nájdete tu jediné múzeum kónských povozov v Maďarsku a slávne plemeno koní Nónius, a môžete vysadnúť do sedla alebo naskočiť na povoz a užiť si krátku jazdu.

Chodník v korunách stromov, Makov

Fantastický **kúpeľný a kúpaliskový komplex Hagymatikum** v Makove je plný prekvapení. Skutočne krásne miesto ponúka rozmanité bazény, liečebné bahenné zábaly a deväť rôznych typov sáun.

V žiadnom inom meste v Maďarsku nie je toľko stavieb, ktoré navrhol známy maďarský predstaviteľ organickej architektúry Imre Makovecz, ako v Makove. Všetkých 12 môžete spoznať na **prehliadke architektúry Imreho Makovecza** so sprievodcom.

Chodník v korunách stromov ponúka návštevníkom jedinečnú príležitosť obdivovať úplne zblízka život, ktorý sa tam medzi listím odohráva. Tento 190 metrov dlhý chodník vedie pozdĺž rieky Maros a sú na ňom umiestnené informačné tabule, vďaka ktorým sa dozviete, čo práve pozorujete.

Zážitkový park Maros predstavuje skutočné dobrodružstvo: je to jediné miesto v Maďarsku, ktoré má lanovú dráhu v korunách stromov nad riekou.

KÚPELE HAGYMATIKUM V MAKOVE

Krásne mesto Makov leží len 6 kilometrov od hranice s Rumunskom. Najjokonickejšou stavbou tohto elegantného mestečka je tzv. Hagymatikum, dielo oceňovaného maďarského architekta Imreho Makovecza. Je to jeden zo „siedmich divov Čongrádskej župy“ a cieľ tisícok návštevníkov z celého sveta, ktorí hľadajú ten najkvalitnejší oddych. V tejto oáze kúpania a oddychu si môžete vybrať zo širokej ponuky služieb, a to od pôžitkárskeho až po zábavné.

Termálny bazén spája zdravotné prínosy miestnej termálnej vody a liečivej sily bahna z rieky Maros. Návštevníci, ktorí trpia reumatickými chorobami či problémami s kĺbmi alebo artritídou, zistia, aká hojivá je táto voda.

V TOMTO REGIÓNE SI NENECHAJTE UJŠŤ

Najtypickejšie víno Veľkej dunajskej kotliny je **Kunsági Csereszegi Fűszeres**, zrodené z kombinácie odrôd Irsai Oliver a Tramín červený. Vyznačuje sa náznakom muškátu a pikantnosťou v tónoch a podnecujúcou kyslosťou – toto víno nie je možné v Segedíne a jeho okolí minúť.

Ďalšie typické maďarské víno je **Kadarka**. Táto odroda pochádza z Ázie a víno z nej vyrobené vo Veľkej dunajskej kotline patrí medzi najznámejšie varianty. Kadarka je typicky ľahké víno, ale s korenistými a ovocnými tónmi. Rozhodne je elegantné a ideálne na popoludňajšiu návštevu reštaurácie v stredomorskom štýle, alebo niektorého zo segedínskych vínnych barov s terasou.

Rybacia polievka na segedínsky spôsob sa robí z kapra a tento hrejivý poklad maďarskej kuchyne je doslova aromatické dobrodružstvo. Najprv sa spravi vývar z kúskov ryby, cibule a kvalitnej papriky. Jeho obsah sa potom rozdrví, pridá sa kapor naktájaný na plátky a zmes sa pomaly varí na miernom ohni.

Kurací paprikás je dnes veľmi obľúbená maďarská špecialita, ale pôvodne išlo o jednoduché každodenné jedlo roľníkov a pastierov. Stretávajú sa v ňom v podstate všetky typické prísady a korenia maďarskej kuchyne: cibula, cesnak, mletá paprika, mleté korenie, maďarská žltá paprika a smotana.

NAŠE OBLÚBENÉ ZÁBERY Z TEJTO OBLASTI

 @VISITHUNGARY

CHCETE TOHO VIDIEŤ A OBJAVIŤ EŠTE VIAC? POZRITE SI OSTATNÉ BROŽÚRY ZO SÉRIE ČO MUSÍTE VIDIEŤ.

Vydala: Magyar Turisztikai Ügynökség (Maďarská agentúra cestovného ruchu)

Dr. Zoltán Guller, CEO

H-1027 Budapešť, Kacsza utca 15–23

Telefón: +36 1 488 8700

Kreatívne spracovanie, úprava: MEDIATOR GROUP Kft.

Tlač: Bonex Press Kft.

HUNGARIAN
TOURISM AGENCY

1027 Budapest, Kacsá u. 15-23.
1525 Budapest Pf: 97
+36 1 488 8700
info@mtu.gov.hu

 visithungary.com/sk
 instagram.com/visithungary
 facebook.com/visithungary